

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ОСТРОЗЬКА АКАДЕМІЯ»
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ СОЦІАЛЬНО-
ГУМАНІТАРНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ
КАФЕДРА ЖУРНАЛІСТИКИ ТА PR-МЕНЕДЖМЕНТУ

Допущено до захисту
на засіданні кафедри журналістики та PR менеджменту
(протокол №10 від 20 травня 2025 року)
Завідувач кафедри _____ Роман ШУЛИК

Кваліфікаційна робота у формі медіапроекту
на здобуття освітнього ступеня бакалавра
на тему: «Лонгвід про проблеми маленьких університетів в Україні:
особливості планування та реалізації»

Виконала студентка 4 курсу, групи Ж-41
Спеціальності 061 «Журналістика»
Торба Богдана Ігорівна

Науковий керівник: доцент,
кандидат філологічних наук
ГОДУНОК Зоряна Валентинівна
Рецензент: доцент,
кандидат наук з державного управління
ШЕРШНЬОВА Олена Володимирівна

Острог, 2025

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1	
ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВИБОРУ ІДЕЇ ТА ФОРМАТУ ЛОНГРІДУ.....	10
1.1 Обґрунтування вибору проблематики лонгріду про маленькі українські університети.....	10
1.2 Проблеми лонгріду в джерелах та літературі.....	13
1.3 Формати та практичні кейси з вирішення окремих аспектів проблематики лонгріду.....	15
1.4 Обґрунтування вибору формату лонгріду про маленькі університети.....	19
1.5 Класифікації лонгріду про проблеми містоутворювальних ЗВО.....	21
Висновки до 1 розділу.....	23
РОЗДІЛ 2	
ТЕОРЕТИКО-ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ РОЗРОБКИ ЛОНГРІДУ.....	25
2.1 Управління змістом лонгріду про проблеми малих українських університетів.....	25
2.2 Управління часом у роботі над лонгрідом.....	29
2.3 Управління ресурсами та закупівлями лонгріду про університети.....	31
2.4 Управління вартістю лонгріду про проблеми містоутворювальних вишів.....	33
2.5 Управління якістю лонгріду про маленькі українські ЗВО.....	34
2.6 Управління ризиками лонгріду про містоутворювальні університети.....	35
2.7 Управління командою лонгріду.....	37
2.8 Управління комунікаціями лонгріду на освітню тематику.....	40
2.9 Моніторинг виконання лонгріду про проблеми маленьких закладів вищої освіти.....	42
Висновки до 2 розділу.....	44
РОЗДІЛ 3	
ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ЛОНГРІДУ.....	46
3.1 Проблеми з практичною реалізацією лонгріду про маленькі ЗВО в Україні.....	46
3.2 Особливості реалізації лонгріду про проблеми містоутворювальних університетів.....	48
3.3 Рекомендації щодо покращення розробки та реалізації лонгріду.....	52
Висновки до 3 розділу.....	55
ВИСНОВКИ.....	56
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ.....	61

ВСТУП

Актуальність теми медіапроєкту:

Вища освіта в Україні в теперішніх реаліях стикається з цілою низкою проблем та викликів. Серед них – низька якість викладання, застарілі навчальні програми, криза кадрів у частині українських закладів вищої освіти, брак коштів для функціонування ЗВО, відтік абітурієнтів і студентів за кордон. Значна частина цих проблем стала ще більш відчутною після початку повномасштабного вторгнення, адже поєдналася з безпековими ризиками [42].

Намагаючись робити кроки до їхнього розв’язання, Міністерство освіти і науки почало працювати над впровадженням реформ у сфері вищої освіти [46]. Зокрема, у 2023 році було розпочато модернізацію ЗВО, у межах якої менші за розміром університети об’єднують із більшими задля підвищення потужності вишів та ефективнішого використання коштів, які держава спрямовуватиме на їхню підтримку [51].

Водночас міністерством було ухвалене рішення залишити автономними заклади вищої освіти, які є єдиними в місті та розташовані в населених пунктах із менш як 100 тисячами населення. Таким університетам було присвоєно спільну неофіційну назву «містоутворювальні заклади вищої освіти». Для збереження їхнього подальшого існування та забезпечення розвитку МОН було заплановано ініціювати спеціальні програми інвестицій до бюджетів цих вишів і в цілому змінити підхід до їхнього фінансування державою [28].

Однак, якщо реформа з укрупнення закладів вищої освіти активно реалізується [45], то механізм додаткової державної підтримки містоутворювальних університетів досі не був запроваджений. Через меншу кількість вступників, матеріального ресурсу й низькі місця у всеукраїнських топах, які складають, враховуючи абсолютні показники [39], їхні проблеми можуть бути більш відчутними в порівнянні з тими, з якими стикаються ЗВО

в обласних центрах. Це ставить під загрозу функціонування містоутворювальних університетів, а якщо вони зникнуть, то існує ймовірність, що постраждають цілі регіони, де розташовані такі виші. Зокрема, може знизитися загальний рівень освіти, культурного розвитку й волонтерства та зменшитися кількість кваліфікованих фахівців на місцевих підприємствах, в установах та організаціях.

Отож, актуальність нашого медіапроєкту є високою, адже він зосереджується на вивченні проблем містоутворювальних університетів, які в умовах реформування вищої освіти, демографічного спаду та воєнного стану опинилися у вразливому становищі. За відсутності державної підтримки ці заклади ризикують втратити спроможність виконувати свої ключові освітні, культурні та соціальні функції, що, своєю чергою, може мати негативні наслідки для цілого регіону.

Проблема, яка вирішується в медіапроєкті:

Першою проблемою, яка описується й розв'язується в нашому лонгріді, є брак ресурсів, потрібних містоутворювальним університетам в Україні для ефективної роботи під час повномасштабного вторгнення. До них належить, насамперед, фінансова підтримка з боку держави. Як зазначають керівники закладів освіти в інтерв'ю для нашого проєкту, через обмежені бюджети університети змушені переживати кризу кадрів та займатися пошуком коштів з альтернативних джерел фінансування.

Ще один недостатній ресурс – кількість абітурієнтів, охочих вступати до таких закладів вищої освіти. Він втрачається через низьку впізнаваність невеликих ЗВО, демографічну ситуацію в регіонах і виїзд абітурієнтів за кордон на навчання в іноземних вишах через повномасштабне вторгнення [3, с. 33]. Ще однією проблемою є логістика – часто студенти стикаються з труднощами в тому, аби діставатися до маленького міста, яке є місцем їхнього навчання. Крім того, небажання абітурієнтів та викладачів вступати до містоутворювальних ЗВО й викладати там зумовлюються нестачею житла й

потрібної інфраструктури в таких населених пунктах. Серйозним викликом також є безпекова ситуація, яка найбільше впливає на нестачу студентів, викладачів та повноцінну якість навчання в університетах, які розташовані у прифронтових регіонах.

При цьому малі університети змушені конкурувати з більшими закладами вищої освіти, розташованими в обласних центрах. Вони здебільшого мають вигідніше розташування та вищу популярність серед абітурієнтів, а також отримують більший обсяг фінансової підтримки від держави [41].

Якщо ці проблеми не будуть розв'язані, існує загроза припинення функціонування значної кількості невеликих університетів. Це, своєю чергою, спровокує серйозні наслідки для розвитку регіонів: імовірно, знизиться загальний рівень доступу до вищої освіти, зменшиться кількість фахово підготовлених спеціалістів на місцевих ринках праці, постраждає наповнення місцевих бюджетів, куди університети робили внески у вигляді податків, та впаде туристична й культурна привабливість міст, де ці університети функціювали.

Обґрунтування вибору формату лонґрід:

Форматом нашого медіапроєкту є лонґрід, адже текстовий матеріал з мультимедійними елементами відповідає нашій потребі вичерпно висвітлити багаторівневу тему проблем маленьких українських університетів для потенційної аудиторії [11, с. 234]. Ми мали змогу зробити це, зібравши в одному матеріалі коментарі спікерів, інформацію з документів, заяв чиновників та статистичні дані, а також проаналізувати ці відомості й візуалізувати частину з них для кращого розуміння та сприйняття читачами.

Ще однією перевагою формату лонґрід для нашого медіапроєкту є те, що всю необхідну інформацію для його створення можна було отримати в дистанційному форматі: за допомогою телефонних дзвінків та онлайн-зустрічей, листувань у месенджерах, доступу до змісту законів та

комунікації посадовців щодо теми на відповідних сайтах в інтернеті. За умови обрання іншого формату, його підготовка вимала б більше часу та матеріальних ресурсів.

Формат лонгріду був обраний ще й через його високу популярність та запотребованість аудиторією всеукраїнських медіа, оскільки матеріал готувався до публікації в інтернет-виданні «Українська правда. Життя». Цей формат забезпечує комплексне висвітлення як суспільно значущих, так і загальнопопулярних тем, створює можливість поєднувати пояснення, сторітелінг та мультимедійні елементи. Завдяки цьому лонгрід дозволяє досягти балансу між інформативністю й візуальною привабливістю, що відповідає потребам читача сучасних медіа [12, с. 12].

Мета медіапроєкту:

Мета медіапроєкту – створити мультимедійний лонгрід, який зможе привернути увагу до проблем, які стають перешкодою для ефективного функціонування містоутворювальних університетів, і пояснити значення таких ЗВО для регіонів.

Для реалізації мети було поставлено такі завдання:

- окреслити жанрові й структурні особливості формату лонгріду, його відповідність освітній тематиці;
- визначити, які українські університети є містоутворювальними за офіційним трактуванням та проаналізувати, з якими кризовими явищами зіткнулися такі виші протягом останніх кількох років;
- сформувати стратегію взаємодії з командою й розподілити обов'язки роботи над лонгрідом;
- охарактеризувати діяльність містоутворювальних університетів з огляду на їхню важливість для регіонів за допомогою інтерв'ювання їхніх керівників;
- розробити варіанти виходу з кризових явищ за допомогою відповіді на інформаційний запит до Міністерства освіти і науки;

- підготувати лонгрід та опублікувати його в інтернет-медіа «Українська правда. Життя».

Об'єкт дослідження:

Лонгрід про функціонування малих університетів в умовах реформування системи вищої освіти в Україні.

Предмет дослідження:

Особливості планування й реалізації лонгріду про стан, причини та наслідки кризових явищ, із якими стикаються містоутворювальні університети в Україні.

Методологічна база дослідження:

Під час роботи на описовою частиною проєкту було застосовано загальнонаукові методи дослідження, а під час виконання практичної частини були задіяні прикладні методи. До загальнонаукових методів належать:

- Аналіз – для вивчення нормативної бази реформ у сфері вищої освіти, заяв представників Міністерства освіти і науки та коментарів ректорів містоутворювальних закладів вищої освіти;
- Синтез – для об'єднання інформації з різних джерел у цілісне уявлення про ситуацію з містоутворювальними університетами;
- Порівняння – для виявлення відмінностей і спільних рис у кризових явищах, які спостерігаються в таких ЗВО;
- Узагальнення – для формулювання загальних висновків на основі зібраного емпіричного та теоретичного матеріалу.

Під час роботи над практичною частиною проєкту були застосовані такі прикладні методи:

- SWOT-аналіз – для визначення внутрішніх сильних і слабких сторін університетів, а також зовнішніх можливостей і загроз;
- Контент-аналіз – для оцінки реалізації теми в інформаційному просторі, зокрема у всеукраїнських медіа;

- Метод напівструктурованого інтерв'ю – для отримання прямих свідчень від представників академічної спільноти;
- Декомпозиція – для структурування матеріалу лонгріду за смисловими блоками й визначення логіки його побудови;
- Моделювання – для визначення форми подачі інформації у відповідності до особливостей формату лонгріду;
- Case study (вивчення конкретних кейсів) – для аналізу ситуації в окремих містоутворювальних університетах, як прикладів системних тенденцій;
- Збір інформації з відкритих джерел – для розуміння контексту проблеми та забезпечення повноти її аналізу;
- Робота з інформаційними запитами – для отримання офіційної інформації з перших вуст та доповнення дослідження;
- Візуалізація даних – для наочного подання статистичної інформації, яке допоможе зробити її зрозумілішою для читача.

Наукова та практична значущість роботи:

У нашому медіапроекті було проаналізовано кризові явища, які стають на заваді ефективному функціюванню містоутворювальних закладів вищої освіти в Україні, викладено пояснення, чому їх необхідно подолати, зібрано аргументи цінності таких університетів для вітчизняного освітнього середовища, визначено недоліки у взаємодії Міністерства освіти і науки та містоутворювальних ЗВО, наведено приклади вирішення проблем задля здійснення кроків для покращення поточної ситуації.

Робота демонструє ефективність використання лонгріду як форми журналістського висвітлення складних суспільних процесів та має прикладне значення для сучасної медіагалузі, оскільки є зразком контенту, що поєднує аналітику, пояснювальну частину, сторітелінг і мультимедійні елементи в одному інформаційному продукті.

Результати дослідження можуть бути використані під час викладання дисциплін для здобувачів вищої освіти за спеціальністю «Журналістика» 2, 3, 4 курсів, зокрема «Інтернет-журналістика», «Жанрологія», «Тематична спеціалізація». Крім того, робота може слугувати основою для подальших досліджень у галузі журналістики, регіональної політики та цифрової трансформації медіа.

Крім того, медіапроект може бути використаний представниками Міністерства освіти і науки для визначення напрямків, які варто врахувати в межах реформування закладів вищої освіти, представниками містоутворювальних університетів задля аргументації цінності ЗВО для регіону та для підвищення їхньої впізнаваності й залучення абітурієнтів для вступу. А також лонгрід може бути використаний представниками медіа у вигляді бази для власних матеріалів на суміжну тематику.

Структура роботи: кваліфікаційний проект складається з лонгріду та описової частини. Описова частина, своєю чергою, складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та літератури (налічує 51 позицію).

Апробація: Результати кваліфікаційного проекту було апробовано під час XXVIII наукової викладацько-студентської конференції «Дні науки» в межах секції «Медіапроекти» в Національному університеті «Острозька академія» (Острог, 13 травня 2025 р.) з виступом на тему «Проблеми маленьких містоутворювальних університетів» [24, с. 39].

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВИБОРУ ІДЕЇ ТА ФОРМАТУ ЛОНГРІДУ

1.1 Обґрунтування вибору проблематики лонгріду про маленькі українські університети

Проблематикою нашого медіапроєкту є становище містоутворювальних університетів в Україні, адже вона вирізняється як суспільною значущістю, так і недостатнім медійним висвітленням. Як вдалося виявити під час роботи над лонгрідом, у контексті масштабних реформ у сфері вищої освіти та демографічної кризи в регіонах саме ці університети виявилися однією з найбільш вразливих, але й водночас стратегічно важливих ланок освітньої системи.

Станом на 2025 рік вища освіта в Україні переживає складний період, значною мірою зумовлений наслідками повномасштабного вторгнення, суперечливою системою фінансування університетів і відтоком абітурієнтів до великих міст або за кордон [36]. За даними аналітиків, у 2022 році близько 57% державних українських ЗВО зосереджувалися в Києві, Львові, Харкові, Дніпрі та Одесі, що призвело до концентрації вступників у кількох містах і, відповідно, до скорочення кількості студентів у малих населених пунктах [8, с. 4]. За таких умов містоутворювальні заклади, які є єдиними в місті, опинилися в умовах жорсткої конкуренції.

Наприклад, у 2023 році до Дрогобицького педагогічного університету було подано лише 2281 заяв на бакалаврат [25], тоді як у Національний університет «Львівська політехніка» – понад 78 тисяч [34]. Така диспропорція свідчить не лише про масштаб ЗВО, а про зміну освітньої логістики: абітурієнти з невеликих міст дедалі частіше віддають перевагу великим установам. За словами ректорів регіональних вишів у наших інтерв'ю, таке переміщення молоді зумовлене не лише іміджем установ, а й фактичними можливостями – від гуртожитків до технічних спроможностей, яких у малих ЗВО часто бракує.

Крім того, функціювання малих університетів опинилося під загрозою через недостатнє фінансування, труднощі з кадрами та низьку впізнаваність серед вступників. На відміну від провідних національних закладів освіти, містоутворювальні університети мають менше стійких джерел фінансування. Згідно з чинною формулою розподілу державних коштів, на розмір підтримки впливають такі показники, як кількість вступників із високими балами, результати наукової діяльності, місце в міжнародних рейтингах, ефективність працевлаштування випускників тощо [22]. Проте для невеликих університетів ці вимоги виконати значно складніше, що ставить їх у нерівне становище з іншими. Наприклад, науково-дослідна діяльність у таких ЗВО нерідко обмежена через меншу кількість кадрових ресурсів, а на обсяг вступників частково впливає скасування регіональних коефіцієнтів, які тепер встановлюють лише для регіонів, постраждалих від війни.

Обґрунтування вибору проблематики полягає також у важливості ролі, яку відіграють містоутворювальні університети у своїх громадах. Вони не лише забезпечують доступ до вищої освіти для місцевої молоді, а й виконують функції культурних, волонтерських центрів, поповнюють бюджет міста. На базі таких ЗВО часто проводять міські події, тренінги, мовні курси, ініціативи на підтримку ЗСУ, а гуртожитки служать притулком для внутрішньо переміщених осіб. Закриття цих установ означало б не лише втрату освітнього осередку, а й часткового призупинення розвитку міста та вплив на економічне становище, адже заклади освіти сплачують податки до місцевих бюджетів.

До того ж, тема становища містоутворювальних університетів стала об'єктом нашого дослідження з огляду на її перспективу для впливу. Попри відсутність цілісної державної програми підтримки таких закладів, сам факт їхнього існування визнається Міністерством освіти і науки, і в межах публічних заяв ішлося про можливість створення спеціальних механізмів фінансування [31]. Проте, як засвідчують інтерв'ю з представниками ЗВО, поки що жодна з таких ініціатив не реалізована на практиці. Саме тому

суспільна увага до цієї теми через публікацію лонгріду у всеукраїнському медіа може стати каталізатором змін.

У межах редакцій, які спеціалізуються на журналістиці рішень, лонгріди дедалі частіше використовуються як формат подання складних соціальних тем, зокрема в освітній сфері. Наприклад, у 2024-2025 роках видання «Українська правда. Життя» реалізувало низку лонгвідів про зв'язок мобілізації й навчання на аспірантурі [30], ліквідацію Таврійського університету в межах оптимізації ЗВО [20], системні проблеми в українській освіті [18], кожен з яких зібрав не менш як 10 тисяч переглядів на сайті та спровокував дискусії в освітянських групах. Відтак, публікація лонгріду про становище містоутворювальних університетів у цьому медіа має потенціал продовжити таку динаміку.

Вибір формату лонгріду для медіапроєкту зумовлений специфікою теми. Ідеться не лише про потребу пояснення і аналізу ситуації, а й про необхідність створити розповідь, яка дозволила б показати системні проблеми на прикладах історій вишів. Такий підхід підвищує залученість читача. У межах нашої роботи ми виявили, що тема містоутворювальних університетів потребує розлогого пояснення: короткі формати не можуть передати всього контексту – від особливостей вишів до фінансових викликів.

Отож, проблематика нашого проєкту була обрана через її суспільну вагу, недостатнє медійне висвітлення та потенціал для впливу. Формат лонгріду дозволив глибоко зануритися в тему, поєднати пояснення з людськими історіями й аналітикою. Завдяки цьому матеріал не лише інформує, а й спонукає до усвідомлення масштабності проблеми та пошуку рішень.

1.2 Проблематики лонгріду в джерелах та літературі

Під час нашого дослідження була опрацьована низка наукових та профільних джерел, які дозволили ще глибше зануритися у проблематику медіапроєкту та його теми. Лонгвід як формат журналістики вирізняється

розгорнутою мультимедійною формою подачі матеріалу, що дає змогу глибоко занурити читача в тему за рахунок поєднання різних форматів контенту – тексту, зображень, відео, інфографіки [2, с. 201]. Завдяки архітектоніці, яка підтримує візуальний ритм і логічну структуру викладу, лонгріди створюють потужний емоційний зв'язок з аудиторією, забезпечуючи не лише інформування, а й занурення у складну проблематику. Як відзначає дослідниця О. Нестеренко, лонгрід сформувався як формат завдяки розвитку цифрових технологій, які дозволили інтегрувати різні типи контенту в єдине наративне ціле [4, с. 14].

Цей формат особливо ефективний для висвітлення соціально важливих і комплексних тем, які потребують детального пояснення. Це, зокрема, реформи в освіті, наука, соціальні явища, особисті історії, які резонують із широким колом читачів. Усесвітні медіа дедалі частіше звертаються до формату лонгріду для висвітлення освітньої тематики. Наприклад, видання «УП.Життя», «Освіторія» чи ZN.ua регулярно публікують розгорнуті тексти, присвячені дошкільній, шкільній та вищій освіті. Як підкреслює дослідниця О. Біда, найбільш переконливі лонгріди – ті, у яких актуальні події подані через призму людського досвіду [15, с. 30].

Лонгрід – це формат, який потребує від авторів значного ресурсу і ґрунтовної підготовки. Журналіст і редактор Михайло Кригель порівнює його створення з будівництвом дому, що вимагає значних зусиль, часу на збирання фактажу, продумування структури, добору мультимедійного супроводу [38]. При цьому лонгрід не гарантує миттєвого успіху в аудиторії. У середовищі цифрових медіа лонгрід, над яким працюють тижнями, може поступатися в охопленні десяткам коротких новин, написаних за той самий період.

Утім, довгостроковий ефект від якісного лонгріду може переважити короткотермінову вигоду. Матеріали цього формату можуть залишатися актуальними тривалий час і періодично повертатися в читацьке поле через нові контексти або поширення в соціальних мережах [38].

Дослідження American Press Institute демонструє, що лонгріди приваблюють читачів на довше, ніж короткі новини, однак за кількістю переглядів та поширень вони поступаються. Це свідчить про існування зацікавленої, але вузької аудиторії, готової до споживання довгих, складних матеріалів. Задля її привернення формат лонгріду потребує не лише редакторської уваги до змісту, а й продуманої промоції – через соціальні мережі, анонси, інтегровану візуальну кампанію [49].

Попри популярність формату, у науковому дискурсі поки немає єдиних чітких стандартів створення лонгрідів, що засвідчує актуальність подальших досліджень у цьому напрямі.

Зважаючи на складність і суспільну вагу теми нашого медіапроєкту – проблеми містоутворювальних університетів, для його створення ми обрали саме формат лонгріду. Підготовка матеріалу потребувала аналізу як варіантів жанрових особливостей лонгріду, так і специфіки функціонування малих регіональних закладів вищої освіти. Поняття «містоутворювальний університет» лише починає закріплюватися в інформаційному полі й на момент написання цієї роботи не має усталеного визначення в українській науковій літературі. Водночас наявні джерела: статті, звіти, законодавчі ініціативи – дозволяють окреслити його контури.

Так, академік В. Кремень окреслює, що в 11 українських областях знаходяться історичні університетські міста, де функціують по одному державному ЗВО. Він називає їх містоутворювальними й тими, які потребують підтримки в розвитку конкурентоспроможності [7, с. 3].

У світовій літературі значення університету для міста описується через такі явища, як «студентифікація» – коли велика частка молоді серед населення впливає на соціально-економічні процеси міста. Дослідження на прикладі маленьких університетських міст Європи свідчать, що в місцях, де студенти складають третину мешканців, спостерігається пожвавлення економіки. Університет генерує знання й готує кадри, чим сприяє появі нових галузей. А навколо кампусів концентрується бізнес-інфраструктура –

гуртожитки, заклади харчування, заклади, що суттєво змінює міський простір [50, с. 2]

Міністерство освіти й науки України визнає значущість регіональних ЗВО, однак, як стало відомо з інтерв'ю керівників вишів для нашого проєкту, донині бракує чітких механізмів підтримки таких інституцій.

Попри це МОН розпочало укрупнення університетів, тобто об'єднання менших ЗВО з більшими, куди спрямовують кошти від іноземних партнерів, про що йшлося у Стратегії розвитку вищої освіти в Україні на 2022–2032 роки [1, с. 25]. Однак університети, які є єдиними у малих містах із населенням до 100 тисяч, залишаються самостійними, незважаючи на їхні масштаби. Для таких закладів освіти не обов'язково мати 5 тисяч студентів денної форми для продовження функціонування, як це передбачено для інших державних університетів [19].

Аналіз джерел, який був проведений під час роботи над проєктом, допоміг зробити висновок, що формат та тематика нашого медіапроєкту є недостатньо дослідженими українськими науковцями. Однак точкові дослідження та інформація з джерел все ж допомогли чіткіше ідентифікувати напрямки, над якими варто працювати під час підготовки лонгріду.

1.3 Формати та практичні кейси з вирішення окремих аспектів проблематики лонгріду

Під час роботи над лонгрідом ми проаналізували низку матеріалів зі всеукраїнських медіа зі схожими форматами завдя визначення їхніх сильних сторін та загального рівня конкуренції в інфопросторі з нашим текстом у межах тематики. Під час аналізу ми виявили, що повноцінних мультимедійних лонгвідів, які стосувалися б становища містоутворювальних університетів в Україні, немає, однак вдалося знайти матеріали, які розкривають дотичні теми.

Зокрема, державне інформгентство «Укрінформ» у червні 2023 року підготувало репортаж з елементами аналітики про масове переміщення університетів через війну «Релокація навчальних закладів: як прижитися на

новому місці» [40]. Стаття починається із загальної картини: за 9 років російської агресії десятки університетів, інститутів, коледжів були вимушені переїхати з окупованих територій у більш безпечні регіони, а після 24 лютого 2022 ця хвиля тільки зросла. Авторка Валентина Семченко розкриває проблему через низку кейсів, а саме історії Маріупольського будівельного фахового коледжу, коледжу Таврійського державного агротехнологічного університету, Горлівського інституту. У матеріалі аналізуються виклики, як викладати й навчатися в чужому місті. Також наведено приклади підтримки вишів у регіонах – автор робить висновок, що місцеві громади здебільшого прийняли переміщені колективи «як своїх» і допомагають їм інтегруватися.

Цей приклад демонструє зважений підхід до проблематики – автор не обмежився одним випадком, а зібрав добірку історій і фактів, що дозволяє побачити явище релокації системно. Для нашого медіапроекту варто взяти на озброєння структурованість цього лонгріду: матеріал розбитий на підзаголовки за кейсами, містить конкретні цифри й цитати учасників процесу. Важливо, що сухі статистичні дані доповнено живими деталями – наприклад, описано руйнування коледжу в Маріуполі та пропозицію колег із Хмельницького прихистити заклад. Така комбінація аналітики й людських історій робить текст переконливим.

Наступним проаналізованим матеріалом є експлейнер Hromadske «Військова освіта під час війни: що не так із підготовкою офіцерів» [21]. У ньому досліджується якість навчання у військових вишах України на тлі повномасштабної війни. Стаття починається з коментарів курсантів і офіцерів: герої розповідають про те, що частина випускників військових академій не готові до бойових умов, а деякі навіть мають прогалини в базових знаннях. Hromadske проаналізувало, чому так сталося: матеріал висвітлює проблеми відбору абітурієнтів, старі підходи в навчальних програмах та формалізм, пов'язаний із держзамовленням на офіцерські кадри. Також у тексті окреслено, що необхідно змінити: від підняття вимог

при вступі до реформування навчального процесу, – аби військова освіта відповідала реаліям сучасної війни.

Цей матеріал цінний як приклад того, як висвітлювати вузьку проблему вищої освіти через призму великої суспільної кризи. Для нашого проєкту також важливо, що автор Денис Булавін у якості прийому використав інтерв'ю з безпосередніми учасниками процесу, доповнивши їх експертними коментарями – це надає тексту й емоційної переконливості, й аналітичної глибини.

Наступним матеріалом є інтерв'ю «Української правди. Життя» «За рік укрупнити 10 університетів – це безпрецедентно»: Винницький про реформи та проблеми у вищій освіті» [23]. У ньому заступник міністра освіти і науки Михайло Винницький розповідає про реформи у сфері вищої освіти, які реалізовує МОН. Зокрема, він пояснює навіщо проводиться укрупнення закладів вищої освіти та змінюється система фінансування університетів. Також в інтерв'ю йдеться про демографічну ситуацію, яка провокує низький рівень вступу до ЗВО та інші проблеми у вищій освіті.

Це інтерв'ю є показовим прикладом ґрунтовної розмови з посадовцем про болючі питання вищої освіти. Для нашого медіапроєкту цінним є формат подачі складної реформи через діалог: живі відповіді посадовця, конкретні цифри й пояснення роблять тему зрозумілою широкій аудиторії. Важливо, що автором Володимиром Тунік-Фризом були поставлені гострі запитання про ризики й проблеми – такий підхід підсилює аналітичність матеріалу.

Видання ZN.ua у квітні 2025 опублікувало аналітичну статтю про демографічні та міграційні виклики для української освіти у зв'язку з війною «Освіта під час війни: як школи втрачають учнів, а університети – вступників» [32].

Авторка Оксана Онищенко наводить численні дані, отримані на запит редакції до МОН та місцевих управлінь, і вибудовує цілісну картину – ілюструє, скільки абітурієнтів вступило до українських вишів упродовж останніх років, пояснює причини, чому так відбувається, згадує про контекст

мобілізації, навчання на тимчасово окупованих територіях та молодь за кордоном. Також аналізуються наслідки: менша кількість студентів означає надлишок місць у вишах, фінансові проблеми для університетів і потенційну «боротьбу за абітурієнта». Щоб підкріпити цифри, авторка також додала в текст коментарі посадовців, а таблиці та графіки допомагають доступно ілюструвати дані.

Цей матеріал є зразком глибокої проблемно-орієнтованої освітньої журналістики з акцентом на цифрах і фактах. Для нашого проєкту він корисний, як приклад тексту, де можна поєднати дані з різних джерел у зрозумілий наратив із чіткими висновками.

Ще одним проаналізованим матеріалом була аналітична стаття «У чужих стінах: як долають проблеми переміщені університети», опублікований на Speka.media [44]. Матеріал присвячений масовій релокації українських університетів у безпечні регіони після початку повномасштабної війни. Зокрема, він уміщує статистику з кількістю переміщених закладів освіти, роз'яснює різницю між різними форматами релокації, а також наводить приклади, з якими проблемами стикаються такі університети і як вони їх розв'язують, відновлюючи роботу на новому місці. До них належать труднощі від блокування казначейських рахунків на окупованих територіях до пошуку приміщень, організації навчання і збереження студентів.

Автори – аналітики «Вокс Україна» доповнили текст інфографікою про географію переміщень і типові розміри постраждалих закладів, вмістили коментарі з досвідом викладачів та студентів таких вишів та проілюстрували варіанти розв'язання проблем. Саме такі методи були використані і в нашому лонгріді.

Цей матеріал є дуже хорошим прикладом висвітлення впливу війни на вищу освіту, зокрема на регіональні виші. Він концентрується на довгострокових унікальних рішеннях – наприклад, розвитку спільних міжуніверситетських кампусів у регіонах та системи дистанційної освіти, що може бути актуальним і для нашого проєкту.

Отож, аналіз журналістських матеріалів дозволив з'ясувати, що в українському медіапросторі майже відсутні лонгріди, присвячені проблемам містоутворювальних університетів. Натомість у фокусі журналістів опиняються суміжні теми – релокація ЗВО, демографічні виклики, освітні реформи. Це свідчить про слабо опрацьовану нішу, що підкреслює унікальність нашого проєкту й потребу в глибшому публічному осмисленні цієї проблематики.

Водночас проаналізовані матеріали — зокрема від Hromadske, «Укрінформу», Zn.ua, «УП. Життя», Speka.media продемонстрували ефективні практики подачі освітніх тем: поєднання фактів із людськими історіями, використання інфографіки, структурність викладу. Саме ці підходи стали орієнтиром для побудови нашого лонгріду.

1.4 Обґрунтування вибору формату лонгріду про маленькі університети

Для реалізації медіапроєкту було обрано формат лонгріду, оскільки досліджувана тема має багатовимірний характер. Вона охоплює законодавчі аспекти, політику Міністерства освіти і науки, соціально-економічний вплив університетів на розвиток громад малих міст, а також позиції керівництва закладів вищої освіти та представників міністерства. Для повноцінного висвітлення всіх цих компонентів потрібен значний обсяг матеріалу та можливість його структурувати у вигляді окремих тематичних блоків, що може забезпечити формат лонгріду.

Крім того, цей формат дозволяє інтегрувати в матеріал різні джерела інформації: коментарі, витяги із законодавчих документів, цитати з відкритих джерел, результати досліджень. Поєднання всіх цих аспектів вибудовує цілісну картину ситуації, даючи змогу читачеві простежити взаємозв'язки між різними аспектами проблеми. Також лонгвід дозволяє використовувати мультимедійні елементи для полегшення розуміння та сприйняття інформації читачами шляхом її візуалізації, зокрема за допомогою фото та інфографіки.

Такі елементи роблять текст приємнішим навіть для тих аудиторій, які не є фахівцями у сфері освіти.

Окрім цього, важливою перевагою лонгвідів є їх зручність для ознайомлення незалежно від місця: читачі можуть переглядати матеріал у дорозі, у черзі або вдома, що підвищує загальну вірогідність його прочитання.

Оскільки тема медіапроєкту стосується особливостей функціонування містоутворювальних університетів, вона є досить вузькоспеціалізованою. Саме тому формат лонгвіду забезпечує найкращі можливості для її повноцінного розкриття та поширення, а також відповідає потребам найбільш зацікавленої аудиторії, яка готова приділяти час на ознайомлення з глибокими матеріалами. Йдеться насамперед про освітян, громадських активістів, студентів, а також представників місцевої влади й МОН.

Важливим є й те, що лонгвіди станом на сьогодні є популярним форматом серед провідних всеукраїнських медіа, а їхнє використання як формату для матеріалів свідчить про адаптацію до сучасних тенденцій медіаіндустрії та відповідність запиту аудиторії на різносторонній контент.

Опитування компанії Kantar Ukraine засвідчило: 42 % інтернет-користувачів обирають конкретні медіа «за детальні пояснювальні матеріали», тобто саме за ті властивості, які найбільше властиві лонгвідам [33]. При цьому в десятку найвідвідуваніших інформаційних ресурсів стабільно входять видання, які активно публікують мультимедійні лонгвіди – «Українська правда», «Громадське», «ВВС».

Отже, для медіапроєкту був обраний формат лонгвіду з огляду на потребу структуровано подати великий масив інформації, використати мультимедійні елементи для кращого розуміння й задовольнити інформаційні потреби цільової аудиторії, зацікавленої у поясненні та аналізі теми.

1.5 Класифікації лонгріду про проблеми містоутворювальних ЗВО

У процесі розробки тексту було здійснено класифікацію за кількома критеріями, що дозволяє визначити його специфіку, місце в інформаційному просторі та особливості функціонування [26].

За форматом

Медіапроект реалізовано у форматі лонгріду – розгорнутого матеріалу великого обсягу, який структуровано у вигляді кількох тематичних блоків, що охоплюють різні аспекти проблематики. Формат лонгріду обрано через необхідність глибокого висвітлення теми. Він дозволяє поєднати в одному матеріалі аналіз, інтерв'ю, інформацію з відкритих джерел та візуальні елементи, що дозволяє читачеві сприймати інформацію комплексно.

За тривалістю

Робота над матеріалом зайняла 25 календарних днів. Отже, проект не «миттєвий», але й не розтягнутий, що чітко відповідає категорії середньотривалого.

За повторюваністю

Лонгвід замислювався як разовий журналістський матеріал, у плані немає продовження серією або циклом, тому він має одноразовий характер.

За локалізацією

Тема охоплює шість містоутворювальних університетів із різних регіонів (Острого, Переяслав, Дрогобич, Глухів, Ізмаїл, Ніжин) – завданням було «вивести проблему в публічний порядок денний» на рівні всієї країни й привернути увагу Міністерства освіти і науки. Відповідно, матеріал адресовано не локальній, а всеукраїнській аудиторії.

За формою подачі інформації

Медіапроект має текстово-візуальний характер: основний акцент зроблено на текстовій частині, однак для підвищення наочності й полегшення сприйняття матеріалу використано також фотографії та інфографіку. Така форма подачі дає змогу ефективно структурувати великий обсяг інформації, візуально підкреслити ключові акценти та сприяти кращому розумінню

основних меседжів. Крім того, візуальні елементи розвантажують текстову частину, роблячи матеріал цікавішим для різної аудиторії.

За медіумом (каналом поширення)

Проект розроблений для розміщення на онлайн-платформі, а саме публікації в інтернет-виданні «Українська правда. Життя». Це дозволяє подати матеріал у зручному для сприйняття вигляді із вставками візуального контенту та забезпеченням навігації за допомогою гіперпосилань. Крім того, заплановане поширення адаптованого лонгріду у соцмережах видання: Facebook, X та Instagram. Таке рішення відповідає сучасним вимогам медіапростору, орієнтованого на залучення аудиторії через цифрові платформи задля зручнішого доступу до контенту.

За тематикою

Наш медіапроект має освітню тематику, проте його також можна віднести до категорії соціальної журналістики. Це пояснюється тим, що лонгрід висвітлює проблеми державної політики у сфері вищої освіти, яка має суттєвий вплив на розвиток регіонів України. Зокрема, йдеться про питання доступу до вищої освіти, демографічні виклики, а також забезпечення регіональних ринків праці кваліфікованими кадрами.

За цільовою аудиторією

Проект орієнтований на широку цільову аудиторію, зокрема на студентів і потенційних абітурієнтів містоутворювальних університетів, викладачів і працівників закладів вищої освіти, представників місцевої влади та Міністерства освіти і науки, активістів у сфері освіти, журналістів, які готують матеріали на освітню тематику, зацікавлену громадськість. Цільова аудиторія проекту охоплює осіб, які мають безпосередній стосунок до функціонування університетів у малих містах, тих, хто опосередковано впливає на прийняття рішень щодо підтримки чи реформування таких закладів, а також людей, які виявляють інтерес до прочитання таких матеріалів.

За метою створення

Мета створення медіапроєкту, насамперед, є інформаційною. З одного боку, проєкт має на меті інформувати громадськість про проблему недостатньої підтримки містоутворювальних університетів. З іншого боку – привернути увагу органів державної влади, місцевого самоврядування та потенційних донорів до потреб таких закладів вищої освіти, стимулюючи суспільне обговорення й пошук розв’язання проблем.

Отож, наш медіапроєкт є лонгрідом освітньої тематики середньої тривалості, разовим за повторюваністю та всеукраїнським за локалізацією. Крім того, він має текстово-візуальний характер і розроблений для розміщення на онлайн-платформі. Також проєкт має інформаційну мету і спрямований на широку аудиторію, зокрема освітян та журналістів. Класифікації дали змогу чітко окреслити функцію лонгріду в медіапросторі та підтвердити доцільність обраної структури і платформи для публікації.

Висновки до 1 розділу

У першому розділі було теоретично обґрунтовано вибір як проблематики, так і формату медіапроєкту. Аналіз дозволив встановити, що тема містоутворювальних університетів є соціально вагомою та водночас недостатньо представленою в українському медіапросторі. Університети, розташовані в малих містах, відіграють ключову роль у забезпеченні освітніх, економічних і соціокультурних функцій громади. Проте в умовах демографічної кризи, нерівномірного фінансування та конкуренції з боку великих ЗВО ці заклади виявилися особливо вразливими, що загрожує не лише їхній стабільності, а й розвитку самих міст.

Аналіз літератури й джерел засвідчив, що лонгрід як формат журналістики найбільш вдало підходить для розкриття комплексних, системних тем. Поєднання аналітики, фактажу та людських історій у межах мультимедійного матеріалу дає змогу не просто зафіксувати проблему, а й сформулювати контекст для її обговорення. Порівняння з успішними

прикладами з українських медіа, що стосувалися схожої тематики дозволило визначити ефективні журналістські підходи й адаптувати їх до обраної теми.

Отож, у цьому розділі доведено доцільність використання формату лонгріду для висвітлення проблематики містоутворювальних університетів. Обраний формат не лише відповідає сучасним медіатенденціям й очікуванням цільової аудиторії, а й дає змогу поєднати емоційність та доказовість, що є необхідним для формування запиту на зміну політики щодо підтримки малих регіональних ЗВО.

РОЗДІЛ 2

ТЕОРЕТИКО-ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ РОЗРОБКИ ЛОНГРІДУ

2.1 Управління змістом лонгріду про проблеми малих українських університетів

Управління змістом лонгріду реалізовувалося з урахуванням етапності створення матеріалу, побудованої на принципах класичного життєвого циклу проєкту [17].

На фазі ініціації ключовою задачею було визначення теми та загального інформаційного вектора матеріалу. Саме тоді формулювалася головна ідея – висвітлення проблем та потенціалу малих містоутворювальних українських університетів. Було проаналізовано попередній стан медіаринку: дефіцит публікацій на цю тематику та відсутність розуміння ролі ЗВО в регіонах широкою аудиторією. Пітчинг ідеї для редакторів супроводжувався обґрунтуванням важливості теми, а також переліком потенційних джерел інформації, які формуватимуть зміст лонгріду.

Фаза планування передбачала розробку структури матеріалу – текст було поділено на змістові блоки. Перший із них мав вступний характер, де актуалізувалася тема, у другому розділі було заплановано розкрити проблеми закладів освіти на реальних прикладах, а третій блок мав зосереджуватися на стратегіях виживання ЗВО і варіантах подолання кризових ситуацій від Міністерства освіти і науки.

Під час реалізації проєкту, а саме фази збору інформації, авторка провела інтерв'ю з представниками університетів та подала запит на інформацію до Міністерства освіти і науки. Було проаналізовано понад 100 сторінок відповідей, із яких відібрано найбільш інформативні фрагменти.

Фаза створення тексту об'єднала формування змісту лонгріду з аналітичною роботою. Авторкою було впорядковано матеріал відповідно до попередньо визначеної структури, інтегровано цитати, статистичні дані та візуальні елементи – інфографіку, фото університетів. Застосовувався

принцип блокового подання інформації: кожна частина тексту висвітлювала окрему складову проблеми з логічними переходами між розділами.

Наступна фаза передбачала погодження матеріалу двома редакторками: випусковою та головною. Було здійснено кілька раундів редагування. Основними акцентами було вдосконалення структури, деталізації окремих тез, усунення змістовних неточностей. Важливою частиною етапу стало уточнення цитат зі спікерами, що дозволило уникнути перекручень.

На фінальному етапі – верстці, текст було перенесено в адміністративну панель сайту, де він буде опублікований разом із фото, інфографіками та гіперпосиланнями. Після публікації буде проводитися моніторинг взаємодії аудиторії з матеріалом, перегляди, коментарі та поширення в соціальних мережах.

Схема 1. Мережева діаграма медіапроєкту

У межах підготовки лонгріду також було сформовано дерево цілей, яке відображає ієрархію завдань і результатів, які виникли під час реалізації проєкту [5, с.10]. На найвищому рівні розташовується стратегічна мета – привернення уваги чиновників та суспільства до проблем містоутворювальних закладів вищої освіти, зокрема до загроз їхнього функціонування, потреб у фінансуванні, впливу на розвиток регіонів та державної політики щодо них.

На другому рівні знаходяться загальні цілі проєкту: інформування широкої аудиторії про роль ЗВО в соціально-економічному житті малих міст,

висвітлення кризових викликів, із якими стикаються ці університети, популяризація теми серед інших журналістів та експертної спільноти для її подальшого дослідження.

На третьому рівні – конкретні завдання, які реалізовувалися через контент, а саме створення тексту, що базується на інтерв'ю, офіційних відповідях, даних із відкритих джерел, підготовка візуальних матеріалів, які доповнюють зміст і структурують інформацію, а також публікація матеріалу на сайті інтернет-видання.

Дерево цілей проєкту

Схема 2. Дерево цілей медіапроєкту

Структура розбиття робіт (WBS) передбачала поділ медіапроєкту на логічні блоки відповідно до фаз життєвого циклу [43]. На першому рівні знаходився загальний продукт – мультимедійний лонгрід. На другому – основні етапи створення, а саме підготовка, збір інформації, написання, редагування, верстка та публікація. На третьому рівні – деталізація конкретних завдань в межах кожної фази.

Так, до підготовчої фази входили такі роботи: генерація ідеї, пітчінг теми, складання плану матеріалу, погодження структури з редакцією. На етапі

збору інформації здійснювався пошук релевантних джерел, формування переліку потенційних спікерів, складання запитань, домовленості про інтерв'ю, підготовка офіційних запитів, обробка відкритих джерел.

Фаза створення контенту охоплювала систематизацію отриманих матеріалів, відбір цитат, аналітичну роботу над структурою тексту, підготовку чернетки, створення інфографіки, пошук фото. Редакторський блок включав внесення правок, перевірку змін редакторками, погодження остаточної версії зі спікерами. На фінальному етапі проводилася верстка: розміщення тексту на платформі, вставка фото, інфографіки, гіперпосилань, тестування відображення матеріалу на сайті, виправлення технічних помилок.

Схема 3. Структура виконання робіт (WBS) медіапроєкту

Отож, усі зазначені роботи в межах підготовки лонгріду тісно й логічно пов'язані між собою за часом та змістом. Роботи з одного етапу не могли розпочатися до завершення попередніх, адже потребували зосередження уваги й ефективного виконання кожного завдання.

2.2 Управління часом у роботі над лонгрідом

Визначення тривалості етапів роботи над лонгрідом здійснювалося на основі попереднього досвіду авторки, а також вимог редакторок, які супроводжували підготовку матеріалу. Сумарна кількість часу, яка була

використана для написання лонгріду, становила 25 днів і дозволила виконати всі основні завдання, які були для цього потрібні. Проте робота здійснювалася не одним безперервним періодом, а була розділена між різними часовими проміжками відповідно до етапів виконання за діаграмою Гантта [35].

Першим був підготовчий етап, на який відводилося 3 дні. Він включав визначення теми авторкою, її пітчінг для редакції, затвердження основної концепції та формату матеріалу, складання попереднього плану тексту, встановлення дедлайнів. Враховуючи складність тематики і перший досвід авторки в написанні такого лонгріду, були необхідні кілька днів для того, аби ретельно продумати спосіб викладу матеріалу, визначити основні акценти, окреслити чітку структуру, за якою далі рухатися, і пересвідчитися, чи підійде така тема й формат для редакції.

Наступним етапом став збір інформації за темою, який тривав 4 дні. У цей період здійснювався пошук спікерів, домовленості про проведення інтерв'ю, підготовка запитань й ознайомлення з відомостями про містоутворювальні університети з джерел у відкритому доступі. Тема нашого лонгріду є недостатньо дослідженою, тому пошук джерел вимагав додаткового часу. Окрім цього, погодження інтерв'ю зі спікерами потребували кількох днів через їхню завантаженість. Підготовка запитань передбачала ретельне ознайомлення з контекстом кожного закладу вищої освіти, тож також забрала певний час.

Проведення інтерв'ю та опрацювання записів зайняло 6 днів. На цьому етапі проводилися безпосередні розмови з представниками університетів на онлайн-зустрічах і під час телефонних розмов, а також розшифровка за допомогою сервісу Good Tape й обробка отриманих матеріалів. З огляду на різний час, який спікери могли виділити для інтерв'ю, розмова з кожним із них реалізовувалася в окремі дні. Наступним етапом була систематизація отриманої інформації, яка стала основою для складання запитань до Міністерства освіти і науки та надсилання офіційного запиту до МОН. Цей

етап не вимагав великої кількості часу і тривав 1 день, адже база для нього вже була сформована заздалегідь.

Далі йшов блок аналітичної роботи та написання тексту, на який відводилося 7 днів. Він зокрема включав аналіз зібраної інформації, її структурування, намагання викласти її в зрозумілому для прочитання вигляді за ключовими блоками. Обсяг тексту після розшифровки перевищував 100 сторінок, що робило цей етап одним із найбільш часовитратних.

Редакторські узгодження й доопрацювання тривали ще 3 дні. На цьому етапі авторка працювала з коментарями редакторів, вносила правки, фіналізувала змістову частину тексту, а також відправляла його спікерам задля перевірки достовірності їхніх висловлювань. Цей обсяг часу був зумовлений потребою залучення великої кількості людей до перевірки матеріалу. Ще 1 день забрала підготовка інфографіки.

Завершальний етап, а саме верстка лонгріду на сайті та технічна підготовка публікації, також займав 1 день. У межах цього блоку здійснювалося завантаження тексту на платформу, розбиття за підзаголовками, підбір фотографій для візуалізації і їх підпис, написання метаданих, перевірка відображення матеріалу й залучення технічного спеціаліста для вирішення технічних питань. Це все тривало впродовж одного дня через потребу підготувати матеріал до публікації якомога швидше.

Етап	Тривалість (дні)	1	3	4	6	8	10	12	14	16	18	20	22	24	25
Підготовка	3														
Збір інформації	4														
Проведення інтерв'ю	6														
Запит до МОН	1														
Написання тексту	7														
Редагування	3														
Верстка	1														

Схема 4. Діаграма Гантта до медіапроєкту

Загалом тривалість кожного етапу була обрана з урахуванням рівня складності робіт, необхідності взаємодії з іншими учасниками проєкту, можливих затримок із боку спікерів, а також потенційних технічних проблем. Такий підхід дозволив оптимізувати використання часу та забезпечити досягнення результатів у визначені терміни.

2.3 Управління ресурсами та закупівлями лонгріду про університети

Структура ресурсів медіапроєкту складається з кількох основних категорій, яка була сформована за принципами RBS [47]. По-перше, це технічні ресурси, до яких належить ноутбук MacBook Air, придбаний за підтримки донорської організації MIST у межах програми для журналістів-початківців Fellowship for Mediamakers, вартістю 35 000 гривень. Цей інструмент забезпечував повноцінну роботу журналістки, дозволяв виконувати текстову та дослідницьку частини проєкту, виконувати аудіозапис інтерв'ю, а також здійснювати редагування матеріалу та його верстку на сайт.

По-друге, це інформаційні ресурси – зокрема підписки на сервіси стокових фото Depositphotos, яка коштувала 7245 грн на місяць і Getty Images – 6720 грн, проспонсоровані редакцією медіа «Українська правда», де буде опублікований лонгрід. Ці сервіси забезпечили доступ до візуального контенту, який частково використовувався для ілюстрування матеріалу. До інформаційних ресурсів також належить підписка на сервіс розшифрування аудіозаписів Good Tape, яка коштувала 560 гривень на місяць і була необхідною для перетворення записів інтерв'ю в текст. Крім того, для підписання інформаційних запитів використовувався сервіс PDFaid, який вимагав окремої підписки вартістю 1 630 гривень на місяць. Цей ресурс забезпечував формальну правильність взаємодії з офіційними структурами.

Центральним ресурсом для реалізації всіх інших складових проєкту був людський ресурс авторки матеріалу. Загальний час роботи над лонгрідом

становив 25 днів по 8 годин, що складає 200 годин. З урахуванням погодинної оплати 83 гривні, загальна вартість робочого часу склала 16 600 гривень.

Схема 5. Структура ресурсів (RBS) медіапроєкту

Як підсумок, реалізація медіапроєкту стала можливою завдяки поєднанню технічних, інформаційних і людських ресурсів. Вартісна та функціональна підтримка дозволила забезпечити якісну підготовку, створення й оформлення матеріалу відповідно до стандартів сучасної журналістики.

2.4 Управління вартістю лонгріду про проблеми містоутворювальних вишів

Загальний обсяг залучених ресурсів для створення лонгріду оцінюється у 67 755 гривень, із яких:

- 35 000 гривень становить технічне забезпечення, зокрема ноутбук MacBook Air, придбаний за грантові кошти донорської організації MIST у межах програми Fellowship for Mediamakers;
- приблизно 16 600 гривень складає вартість людських ресурсів, тобто оплата роботи журналістки за 25 днів роботи над матеріалом;
- 2 190 гривень становлять витрати на інформаційно-технічні сервіси, зокрема підписки на Good Tape для розшифровки аудіо (560 грн) та

PDFAid для підписання документів (1 630 грн), які частково були покриті редакцією «Української правди»;

- підписки на фотостоки Depositphotos та Getty Images сумарно коштували 13965 і були проспонсоровані редакцією медіа.

Період реалізації	Предмет закупівлі	Сума, грн
Перед початком роботи над проєктом	Ноутбук MacBook Air (грант MIST)	35 000
Перед початком роботи над проєктом	Підписка на фотобанки Depositphotos, Getty Images (покрито редакцією)	13 965
1-25 день	Гонорар журналістки (25 днів × 8 год × 83 грн)	16 600
4-13 день	Підписка на Good Tape (розшифровка аудіо)	560
14 день	Підписка на PDFAid (підписання документів)	1 630
Разом		67 755

Таблиця 1. Потреба у ресурсах медіапроєкту в часі

У такий спосіб створення лонгріду стало результатом оптимального використання різних типів ресурсів. Завдяки підтримці донорських програм і редакції вдалося забезпечити повноцінну реалізацію медіапроєкту на якісному повноцінному рівні.

2.5 Управління якістю лонгріду про маленькі українські ЗВО

Якість медіапроєкту визначається низкою чинників, пов'язаних як зі змістовим наповненням, так і з організаційними й технічними аспектами. Змістове наповнення формується на основі ґрунтовного збору даних, використання документальних джерел та інтерв'ю з ключовими спікерами – ректорами містоутворювальних університетів і представниками Міністерства освіти і науки.

До основних чинників впливу на якість лонгріду належать достовірність даних, коректність аналізу чинників, які спровокували проблеми в роботі закладів вищої освіти, точність пояснення законодавчих змін, а також здатність влучно описати кейси – приклади університетів, які адаптуються до кризових умов. Важливою також є структура тексту, адже складність теми потребує чіткої логічної побудови й розподілу на тематичні блоки, щоб читач міг поступово занурюватися в суть.

Крім того, на якість матеріалу впливають грамотність викладу, дотримання журналістських стандартів, коректне використання цитат. А також візуальне оформлення – фото та інфографіка, які сприяють кращому засвоєнню інформації, особливо для аудиторії, яка не є експертною в темі [16, с. 5].

Аби досягти високої якості лонгріду, важливо впроваджувати механізми її забезпечення на всіх етапах. Виробничий процес має бути чітко спланованим і розділеним на етапи збору матеріалу, аналізу, написання, саморедагування, візуалізації журналістом. У процесі виробництва важливими є й редакційні наради, де обговорюються проміжні результати, а

також надаються поради, які можуть допомогти в доопрацюванні окремих аспектів матеріалу, зокрема інтерв'юванні героїв, складання запиту до МОН.

Контроль якості в медіапроекті здійснюється за допомогою перевірки логічної послідовності викладу інформації в тексті, відповідності обраного формату лонгріду вимогам структури, відсутності мовних помилок та фактологічних неточностей редакторами видання, де буде опублікований лонгрід. Також здійснюється фактчекінг героями матеріалу своїх цитат та наданої інформації, звірка представниками МОН статистики та законодавчих норм з офіційними джерелами.

Технічний контроль передбачає перегляд журналісткою готового продукту на різних пристроях, правильність верстки, зокрема наявність усіх потрібних підзаголовків, медіафайлів та гіперпосилань.

До того ж, після публікації проекту важливим є аналітичний моніторинг: перегляд кількості прочитань, поширень, залучення коментарів у соціальних мережах. Ці дані допомагають оцінити ефективність реалізації проекту, виявити аспекти, які варто покращити в наступних матеріалах, і зрозуміти, наскільки вдалося досягти поставлених інформаційних цілей.

Як підсумок, якість медіапроекту забезпечувалася завдяки ретельному підходу до всіх етапів його створення – від збору та перевірки інформації до структурування, візуального оформлення й фінального редагування. Комплексний контроль змісту, форми й технічного втілення дозволяє зробити матеріал якісним і забезпечити його ефективне сприйняття цільовою аудиторією.

2.6 Управління ризиками лонгріду про містоутворювальні університети

Одним із ключових ризиків, які могли виникнути в процесі реалізації медіапроекту, є недостатня достовірність або неповнота інформації. Цей ризик впливає з обмеженого доступу до джерел, зокрема до внутрішніх планів і документів Міністерства освіти і науки. Інтерв'ю з представниками

містоутворювальних університетів також можуть містити неточності або бути неповними, оскільки спікери можуть уникати озвучування складних моментів, хвилюючись за репутацію. Щоб мінімізувати цей ризик, було застосовано фактчекінг: усі ключові дані перевірялися через кілька незалежних джерел, а також узгоджувалися із самими спікерами. Крім того, використовувалися відкриті документи, нормативні акти та офіційна статистика.

Ще один суттєвий ризик – втрата актуальності матеріалу до моменту публікації. Ситуація у сфері вищої освіти в Україні змінюється швидко: ухвалюються нові рішення, запускаються або призупиняються реформи [28]. Це створює загрозу того, що дані, зібрані кілька тижнів тому, можуть втратити значення або потребувати оновлення в останній момент, що, своєю чергою, вплине на графік випуску матеріалу. Для зниження цього ризику в проєкті передбачено гнучкість редагування: фінальний текст оновлювався безпосередньо перед публікацією. Також був задіяний постійний моніторинг новин, аби оперативно реагувати на зміни.

Також варто враховувати ризики, пов'язані з організацією виробничого процесу. Наприклад, через несвоєчасні відповіді спікерів, потребу додаткових погоджень тексту з ними, внутрішню редактуру може затриматися публікація або знизитися якість підготовки окремих блоків. Щоб цього уникнути, з усіма учасниками комунікація здійснювалася заздалегідь, із зазначенням дедлайнів. Був розроблений план, який дозволяв враховувати можливі затримки.

Крім того, можуть виникнути технічні ризики, пов'язані з платформою публікації: неможливість розміщення матеріалу, проблеми з версткою, некоректне відображення мультимедійних та текстових елементів, що знижує зручність прочитання матеріалу і впливає на загальне враження аудиторії від матеріалу. Щоб уникнути технічних збоїв, верстка тестувалася на різних пристроях і браузерах. Також проводилася попередня перевірка з боку редакції, а всі мультимедійні файли оптимізувалися для швидкого завантаження.

Окремо можна виділити ризик низького рівня залучення читачів. Хоча тема містоутворювальних університетів є соціально значущою, вона має досить вузьку спеціалізацію й без належної подачі може виявитися недостатньо цікавою для широкого читацького кола. Для розв'язання цієї проблеми було обрано лонгрід як формат, що дозволяє зробити тему доступнішою завдяки візуалізації, конкретним кейсам та доступним поясненням. Також передбачено активне поширення через соціальні мережі.

До суто ресурсних ризиків належать перевантаження авторки, яка одночасно виконує функції журналістки, комунікаційниці й верстальниці для лонгріду. Для зниження цього ризику було чітко розділено етапи роботи на дрібніші завдання з реалістичними термінами виконання, а також передбачено періоди для відпочинку й повторної перевірки.

У підсумку, ефективне управління ризиками включає постійний моніторинг кожного етапу роботи, залучення редакторів для перевірки чутливих моментів, створення резервних планів на випадок затримок, а також гнучкість у підході до підготовки матеріалу, що дозволяє оновлювати дані навіть на пізніх стадіях виробництва.

2.7 Управління командою лонгріду

З огляду на обсяг і глибину теми, медіапроект реалізовувався за участі невеликої, але чітко структурованої команди, де кожен учасник виконував конкретні функції, пов'язані з етапами створення, редагування й публікації матеріалу.

Ключову роль у реалізації медіапроекту виконувала журналістка. Зокрема, до зони її відповідальності входили формулювання і пітчінг теми, збір та аналіз інформації про концепцію містоутворювальних університетів, етапи запровадження реформ, плани щодо підтримки таких вишів, пошук спікерів і перемовини з ними, підготовка запитань, надсилання запиту до Міністерства освіти, проведення інтерв'ю з представниками університетів. Вона розшифровувала аудіозаписи, здійснювала аналітичну обробку

зібраного матеріалу, структурувала його відповідно до узгодженої концепції. Далі – писала текст, погоджувала його з редакторками, редагувала відповідно до наданих зауважень, готувала інфографіку, підбирала візуальний контент і верстала готовий матеріал у на сайт видання.

До команди також входили дві редакторки, які забезпечували якість матеріалу на змістовому й стилістичному рівнях. Випускова редакторка – заступниця головної, слухала пітчінг теми, допомагала формулювати інформаційний фокус, консультувала щодо формулювання запитань до спікерів і структурування тексту. Після подання першого драфту вона вносила правки, звертала увагу на логіку викладу, повноту, наявність джерел. Головна редакторка брала участь у фінальному редагуванні, звертала увагу на частини, які стосувалися правових аспектів теми, на правильність трактування офіційних заяв і документів МОН, адже є більш експертною в освітній тематиці. Вона давала рекомендації щодо поглиблення або звуження окремих блоків, вносила правки та погоджувала остаточну версію тексту.

Також у процес був заздалегідь включений технічний фахівець, який у разі виникнення труднощів із публікацією лонгріду міг оперативно надати підтримку. Це охоплювало вирішення можливих проблем із відображенням мультимедійних та текстових елементів і з загальною неможливістю опублікувати матеріал на сайт. Його участь не була постійною, але залишалася важливим резервом стабільності цифрової реалізації матеріалу.

Управління командою здійснювалося у форматі горизонтальної координації [13, с. 54]: журналістка реалізовувала більшість виробничих завдань, разом із редакторками розділила роль координування цього процесу, ініціювала перевірку своєї роботи, редакторки її здійснювали та контролювали дотримання графіка, журналістка отримувала і впроваджувала зворотний зв'язок. Вона виступала одночасно як виконавиця, комунікаторка та технічна виконавиця. Редакторки виступали контролерками та консультантками.

З огляду на структуру декомпозиції робіт (Work Breakdown Structure, WBS) [48], проєкт складався з п'яти ключових блоків: збір інформації, текстова робота, редакторська взаємодія, візуальна частина (графіка й ілюстрації), технічна верстка. Кожен із цих блоків містив набір окремих завдань, наприклад, у блоці текстової роботи були розшифровка, аналіз, написання, внесення правок, фінальна редактура. У структурі розподілу відповідальності (Organizational Breakdown Structure, OBS) [27] відповідальність за кожен блок закріплена за конкретною особою або роллю. Авторка відповідальна за всі етапи виробництва. Випускова редакторка – за попереднє узгодження теми та перше коло редагування. Головна редакторка – за змістовне поглиблення й фінальне редагування. Технічний фахівець – за технічне забезпечення публікації.

№	Етап / Завдання	Журналістка	Випускова редакторка	Головна редакторка
1	Збір інформації Пошук спікерів, підготовка запитань, домовленості, подання запитів до МОН, проведення інтерв'ю, розшифровка	R	C	R
2	Текстова робота Аналітика, структурування, написання чернетки, внесення правок, погодження	R	C	A
3	Редакторська взаємодія Кілька етапів редагування, консультації, перевірка фактів	C	R	A
4	Візуальна частина Створення інфографіки, добір ілюстрацій	R	C	C
5	Технічна верстка Завантаження тексту на сайт, вставка зображень, перевірка	R / A	I	I

Таблиця 2. Матриця розподілу відповідальності для проєкту

Отже, структура команди була побудована за принципом відповідальності однієї виконавиці за підтримки фахових ролей інших її членів. Така модель дала змогу зберегти гнучкість процесу, уникнути затримки у комунікації й водночас забезпечити високий рівень перевірки матеріалу. Вона також дозволила адаптуватися до особливостей теми: міждисциплінарного характеру лонгріду, потреби в балансі між аналітикою та емоційним залученням, чутливості окремих аспектів.

2.8 Управління комунікаціями лонгріду на освітню тематику

У межах реалізації лонгріду комунікаційна робота охоплювала кілька основних рівнів: внутрішню командну взаємодію, зовнішню комунікацію зі спікерами, а також роботу з аудиторією через публікацію та просування матеріалу.

На різних етапах підготовки лонгріду використовувалися кілька видів інформації. Насамперед, змістова, яка включала дані з офіційних документів, заяви представників Міністерства освіти і науки, цитати представників містоутворювальних університетів, офіційні коментарі від МОН. Далі – організаційна інформація, яка охоплювала планування проєкту, постановку завдань, визначення дедлайнів, розподіл відповідальності та координацію роботи всередині редакції. Важливим видом була технічна інформація, пов'язана з версткою, підготовкою фото та інфографіки. На заключному етапі важливу роль відігравала аналітична інформація, зокрема дані про залучення аудиторії: кількість переглядів, поширення в соціальних мережах, кількість коментарів і реакцій.

Загальна схема комунікацій [10] у межах проєкту включала кілька рівнів. У центрі знаходилася журналістка, яка була головною комунікаторкою і координаторкою процесів під час роботи над лонгрідом. На внутрішньому рівні авторка комунікувала з випусковою редакторкою, яка брала участь у

погодженні теми, формуванні структури матеріалу, редагуванні тексту, а також із головною редакторкою, яка здійснювала фінальне змістове й стилістичне редагування. Обговорення між членами команди відбувалося в дистанційному форматі через месенджери та онлайн-зустрічі в Zoom.

Воно відбувалося на всіх ключових етапах: під час пітчингу теми й формування концепції, на етапі редагування тексту й технічної підготовки публікації. Це дозволяло оперативно узгоджувати завдання, передавати файли, обговорювати правлення й уточнювати проблемні моменти. Авторка також використовувала спільні документи для роботи над текстом. Такий формат комунікації забезпечував гнучкість, швидкість і точність обміну інформацією.

На зовнішньому рівні журналістка вела комунікацію зі спікерами – представниками містоутворювальних університетів та міністерства. Цей рівень взаємодії передбачав переговори щодо інтерв'ю через електронну пошту, месенджери, інтерв'ювання через онлайн-зустрічі в Zoom або телефонні дзвінки, відправку офіційного запиту й відповіді на нього через електронну пошту, перевірку та погодження цитат, уточнення даних через ті ж канали комунікації. На цьому етапі комунікаційна робота вимагала особливої чіткості формулювань і професійної етики, адже взаємодія велася з представниками державних органів та керівниками вишів.

Важливою була також дистанційна взаємодія з технічним фахівцем, який підключався в разі проблем із версткою або роботою сайту. Вона також здійснювалася через месенджери.

Після публікації матеріалу комунікаційна схема доповниться обміном інформацією з аудиторією, а також аналізом її реакції на лонгрід. Для поширення матеріалу використовуватимуться зовнішні канали, зокрема сайт «Української правди. Життя», де він публікуватиметься, а також соціальні мережі видання, зокрема Facebook, X та Instagram. Соціальні мережі виконуватимуть функцію привернення уваги, створення платформи для обговорень, розширення охоплення та залучення нових читачів. Окрім цього,

посилання на матеріал на своїх сторінках у соцмережах зможуть поширювати спікери – представники міністерства та містоутворювальних університетів. Такий комплексний підхід до поширення дозволить підвищити охоплення й забезпечити видимість проєкту в інформаційному середовищі.

Схема обміну інформацією

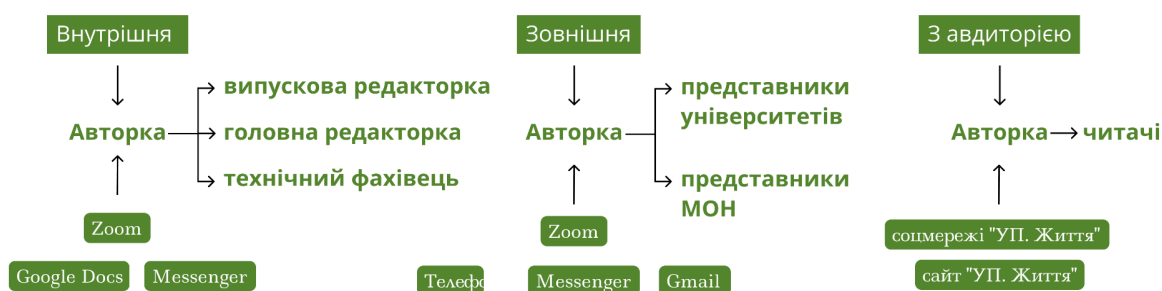

Схема 6. Обмін інформацією в межах медіапроєкту

Тож управління комунікаціями в медіапроєкті об'єднує кілька рівнів роботи: внутрішню командну взаємодію, зовнішні контакти зі спікерами, а також роботу з аудиторією й поширення продукту в інформаційному полі. Ефективність цих комунікаційних процесів стала одним із ключових чинників успішної реалізації проєкту, оскільки дозволила забезпечити цілісність, глибину й достовірність підготовленого матеріалу, а також сприятиме формуванню інформаційного впливу після публікації.

2.9 Моніторинг виконання лонгріду про проблеми маленьких закладів вищої освіти

На підготовчому етапі моніторинг виконання проєкту [37] фокусувався на формуванні чіткої теми та концепції майбутнього матеріалу, постановці цілей і завдань. Редакторка видання, де буде опублікований лонгрід, контролювала розробку плану роботи та встановлювала дедлайни. Особлива увага приділялася формуванню пулу джерел: важливо було своєчасно вийти на контакт із представниками університетів, домовитися про інтерв'ю, а також підготувати запити на отримання статистичних даних. Ці всі аспекти роботи журналістки також моніторила редакторка.

На етапі збору інформації моніторинг здійснювався щоденно. Авторка матеріалу контролювала прогрес виконання інтерв'ю, перевіряла, чи надійшли всі заплановані відповіді, аналізувала, чи достатньо зібрано даних із відкритих джерел та офіційних документів. Важливою була фіксація відхилень від первинного плану, якщо джерело відмовлялося від коментаря, необхідно було швидко знайти альтернативу, коли частина даних виявилася застарілою, варто було оперативно оновити інформацію.

На цьому етапі редакторка підключалася для проміжного аналізу: вона оцінювала релевантність джерел, рекомендувала посилити окремі блоки тексту, деталізувати приклади. Завдяки регулярному моніторингу вдавалося уникнути накопичення проблем на фінальних етапах і розподілити навантаження рівномірно.

На етапі написання тексту моніторинг зосереджувався на контролі відповідності змісту редакційним вимогам. Авторка спільно з редакторкою узгоджувала змістовні й стилістичні правки. Особливе значення мала перевірка логічної структури матеріалу, оскільки лонгрід, присвячений складній освітній тематиці, має бути зрозумілим як для експертної аудиторії, так і для пересічних читачів. Моніторинг також охоплював фактчекінг: перевірялася кожна цифра, цитата, законодавчий аспект, щоб уникнути неточностей, які можуть дискредитувати матеріал. Контроль термінів залишався актуальним, оскільки затримки на етапі текстової підготовки скорочували час на дизайн і технічну реалізацію.

На технічному етапі моніторинг фокусуватиметься на тестуванні готового продукту. Перевірятиметься коректність верстки, правильність відображення текстових і візуальних блоків, швидкість завантаження, адаптивність для різних пристроїв. Тестування здійснюватиметься авторкою. Під час цього етапу моніторинг допомагатиме мінімізувати ризики перед фінальною публікацією.

Після виходу матеріалу моніторинг переходитиме у фазу аналітичного аналізу. Авторка й редакція відстежуватимуть статистику переглядів,

кількість поширень у соціальних мережах, залучення аудиторії у вигляді коментарів під лонгрідом. Особлива увага приділятиметься якісному фідбеку – відгукам про матеріал від спікерів, які давали для нього коментарі, та коментарям зовнішніх освітніх експертів, представників Міністерства освіти й науки, які допоможуть зрозуміти, наскільки ефективно було реалізовано поставлені інформаційні завдання.

Загалом, моніторинг виконання медіапроєкту в цьому випадку є наскрізним процесом, який забезпечує системний контроль на всіх етапах – від планування й збору інформації до публікації та аналізу результатів. Такий підхід дозволяє оперативно реагувати на проблеми, мінімізувати ризики, підвищувати якість кінцевого продукту та досягати комунікативних цілей, які стоять перед медіапроєктом. Він ґрунтується на постійній взаємодії членів команди, чіткому розподілі ролей, ефективному використанні каналів обміну інформацією та аналізі результатів після завершення роботи.

Висновки до 2 розділу

Підхід до реалізації лонгріду базувався на принципах проєктного менеджменту. Управління змістом було реалізовано через життєвий цикл, кожна фаза якого включала конкретні завдання, орієнтовані на створення якісного контенту. Робота з інформаційними джерелами, підготовка візуальних матеріалів, чітке структурування тексту та його узгодження з редакцією засвідчують дотримання стандартів журналістики та націленість на досягнення стратегічної мети – привернення уваги до проблеми функціонування містоутворювальних університетів.

Управління часом забезпечило раціональний розподіл зусиль у межах 25-денного терміну, що дозволило уникнути перевантаження на фінальних етапах. Водночас ресурсне планування передбачало не лише людський капітал, а й технічне та інформаційне забезпечення.

Управління вартістю засвідчило вміння використовувати доступні ресурси та знаходити додаткове фінансування через підтримку редакції та

донорів. Контроль якості був наскрізним елементом – від достовірності джерел до фінального візуального оформлення, що гарантувало відповідність потребам цільової аудиторії.

Значна увага приділялася аналізу ризиків і їх мінімізації: враховано як змістові, так і технічні, організаційні загрози. Це забезпечило гнучкість проєкту та здатність адаптуватися до змін у процесі виробництва. Ефективна командна робота, з чітким розподілом обов'язків, дозволила забезпечити глибину й точність матеріалу, а побудована комунікаційна стратегія сприяла належній взаємодії як усередині команди, так і з читачами після публікації.

Моніторинг виконання проєкту здійснюється на всіх етапах, що дозволить своєчасно виявляти проблеми й оперативно на них реагувати.

РОЗДІЛ 3

ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ЛОНГРІДУ

3.1 Проблеми з практичною реалізацією лонгріду про маленькі ЗВО в Україні

Практична реалізація медіапроєкту супроводжувалася низкою труднощів, які затягували виконання деяких завдань і вимагали використання додаткових ресурсів. Ці проблеми можна умовно розділити на змістові, організаційні та технічні.

Серед змістових проблем першочерговим було питання структурування матеріалу. Попри наявність загальної концепції, виникали складнощі у визначенні, як саме подавати інформацію, у якому форматі вибудовувати розповідь, де розставляти смислові акценти, як поєднувати аналітичні блоки з особистими історіями героїв, аби матеріал був цікавим, інформативним і зручним для сприйняття. Робота ускладнювалася тим, що у відкритому доступі майже не існувало аналогічних прикладів – тематика містоутворювальних університетів в Україні залишається малодослідженою й рідко висвітлюється в журналістських проєктах. Відповідно, бракувало інформаційної бази, на яку можна було б спиратися під час розробки плану. Для подолання цих викликів проводилися ґрунтовні консультації з редакторками та досвідченими колегами, вивчення якісних прикладів лонгвідів суміжної тематики.

Труднощі також виникали на етапі підготовки запитань до спікерів. Через обмежену кількість інформації про ймовірні проблеми університетів, їхню взаємодію з містами, де знаходяться, джерела отримання фінансування було складно окреслити перелік пріоритетних питань, які б максимально повно розкрили тему. Для розв'язання цієї проблеми проводився попередній аналіз ситуації в кожному місті, використовувалася логіка «проблема – причина – наслідок», що дозволило сформулювати доречні запитання.

Значним викликом стало й погодження інтерв'ю: ректори та представники адміністрацій університетів виявилися сильно завантаженими,

а домовленість про розмову потребувала неодноразових нагадувань і значного терпіння. Цей процес було оптимізовано через раннє планування інтерв'ю, використання кількох каналів зв'язку та надання повної інформації про цілі лонгріду.

Додатковий виклик становила робота з обсягами зібраного матеріалу. Зокрема, після проведених інтерв'ю розшифрування аудіозаписів дало понад 100 сторінок тексту, що потребувало систематизації, очищення від зайвого, побудови логічних блоків. Такий обсяг даних потребував значних часових витрат й уважності авторки. Для ефективної роботи застосовувалося поетапне редагування з пріоритетністю за важливістю інформації та встановлення часових лімітів на обробку кожного блоку.

Окремо варто зазначити про проблеми з пошуком офіційної інформації: попри часте використання терміна «містоутворювальний університет» у публічних документах, у відкритих джерелах фактично відсутні конкретні дані чи докладні аналітичні матеріали щодо цих закладів, їхнього статусу, фінансування, впливу на регіональний розвиток. Це змушувало здійснювати додатковий пошук неочевидних джерел, порівнювати різні фрагменти інформації, розширювати перелік запитань до спікерів.

Особливої уваги потребувала комунікація з Міністерством освіти і науки, оскільки відповіді на офіційні запити часто містили узагальнення або формальні формулювання, які не давали конкретних цифр чи чітких коментарів. Для отримання додаткових уточнень доводилося заздалегідь домовлятися про усні або письмові пояснення, що також потребувало часу. Рішенням стало особисте звернення до конкретних працівників міністерства та регулярні нагадування з уточненням теми запиту.

Ще однією проблемною ділянкою стала візуалізація матеріалу. Хоча авторка мала невеликий досвід створення інфографіки, значна перерва в роботі з Figma потребувала оновлення знань і навичок. Це вимагало планування часу на додаткове навчання та тренування.

Технічні труднощі виникли під час верстки лонгріду на сайті «Української правди. Життя». Зокрема, на фінальних етапах роботи сайт працював некоректно: матеріал не завантажувався, мультимедійні елементи відображалися з помилками, що вимагало оперативного залучення технічного спеціаліста для виправлення ситуації. Це створювало ризики для своєчасної публікації та вимагало попередньої комунікації з технічним відділом, гнучкості від команди, швидкого реагування та подвійної перевірки завантаженого контенту.

Відтак, практична реалізація проєкту супроводжувалася низкою змістових, організаційних і технічних труднощів, однак завдяки гнучкому плануванню, постійній комунікації з учасниками процесу та аналітичному підходу до роботи вдалося знайти ефективні рішення для кожного з викликів. Це забезпечило якість підготовки матеріалу на належному рівні.

3.2 Особливості реалізації лонгріду про проблеми містоутворювальних університетів

Реалізація медіапроєкту вимагала врахування теоретичних засад журналістського інтерв'ю та мультимедійного сторітелінгу [14, с. 245], а також принципів журналістики даних [9, с. 138]. Тема проблем містоутворювальних університетів була обрана з огляду на її багатокomпонентний характер, соціальну вагу, недостатнє висвітлення в медіа та потенціал впливу на формування державної освітньої політики.

У межах формування концепції лонгріду застосовано міждисциплінарний підхід. Поєднання журналістських та освітніх досліджень дозволило охопити не лише поверхневі прояви проблематики, але й дослідити структурні чинники, які зумовлюють кризу малих ЗВО в регіонах. Відтак, підготовка лонгріду базувалася на кількох принципах: багатожанровості (поєднання аналітичної, пояснювальної статей та інтерв'ю), ретельній перевірці достовірності даних (через інтерв'ювання, аналіз

документів, запити до МОН) та мультимедійній візуалізації (інфографіка, фото).

Ідея проєкту виникла як реакція на інформаційний вакуум у цій тематиці, що підтверджується аналізом інфопростору: за результатами перегляду контенту всеукраїнських медіа за 2022–2024 роки, який був здійснений за допомогою сервісу Google News, термін «містоутворювальні університети» зустрічається менш як у 0,5% публікацій, які стосуються вищої освіти. Це свідчить про недооціненість теми, яка має суттєвий регіональний вплив.

Після уточнення тематики була розроблена основа майбутнього лонгріду: цільова аудиторія, формат, структура лонгріду, методи збору інформації та канали дистрибуції. Значна увага приділялася формуванню кола проблем: спираючись на SWOT-аналіз [6], було виокремлено такі ключові напрями – складна фінансова ситуація, криза кадрів, логістичні чинники, демографія, конкуренція та комунікаційна невидимість.

Практична реалізація лонгріду передбачала використання методик, які дозволили забезпечити глибину дослідження та репрезентативність результатів. На першому плані стояло завдання висвітлити різні сторони, які мають стосунок до теми й проблеми, тобто не лише позицію містоутворювальних університетів, а й погляд Міністерства освіти і науки, а також частково вийти за межі описової журналістики та додати до лонгріду елементи аналізу.

SWOT-аналіз був використаний для визначення внутрішніх, а саме сильних та слабких сторін, і зовнішніх – можливостей та загроз – характеристик містоутворювальних університетів. Цей інструмент дозволив окреслити аналітичну основу: наприклад, слабкою стороною більшості ЗВО виявилася їхня фінансова ситуація, тоді як можливістю – партнерство з місцевим бізнесом і доступ до грантів.

Важливим компонентом дослідження стала методика напівструктурованих інтерв'ю [29], яка дозволила водночас дотримуватися

логіки підготованих запитань й адаптувати бесіду до особливостей кожного співрозмовника. Під час розмов із представниками університетів було зібрано не лише фактичний матеріал (дані про кількість вступників, розмір бюджету, кількість викладачів), а й наративні свідчення – досвіди взаємодії з міністерством та іншими містоутворювальними закладами освіти, приклади подолання криз. Розшифрування розмов здійснювалося через ШІ-сервіс Good Tare із наступною ручною обробкою.

Контент-аналіз інформаційного простору дозволив визначити рівень видимості теми у всеукраїнських медіа. Було проаналізовано 312 публікацій за ключовими словами «університет у маленькому місті», «містоутворювальний ЗВО», «оптимізація вищої освіти». Результати показали, що інформаційна присутність цих тем є фрагментарною, здебільшого залежною від заяв представників Міністерства освіти і науки.

Також у процесі роботи використовувався порівняльний метод: було зіставлено кейси шести університетів із різних регіонів – Острог, Переяслав, Дрогобич, Глухів, Ізмаїл, Ніжин. Це дало змогу виявити системні чинники впливу на функціонування ЗВО в умовах війни й реформ вищої освіти. Наприклад, порівняння між Острозькою академією та Ніжинським університетом засвідчило, як наявність бренду, активна комунікація та міжнародні зв'язки впливають на кількість вступників.

Не менш важливу роль у реалізації проєкту відіграв аналіз нормативно-правової бази, зокрема політик МОН щодо формульного фінансування, оптимізації мережі ЗВО, механізмів залучення грантових коштів. Було здійснено тематичну класифікацію документів за такими критеріями: механізм розподілу коштів, автономія ЗВО, вимоги до наукової діяльності, умови інтернаціоналізації.

Відтак, медіапроєкт ґрунтувався на багаторівневій методиці: інтерв'ювання як основний інструмент дослідження, контент-аналіз для оцінки інформаційного простору, правовий аналіз для з'ясування контексту ухвалення рішень, і SWOT для формування стратегічного бачення ситуації.

Після завершення етапів збору, систематизації та аналітичного опрацювання матеріалів, розпочався процес їх перетворення в повноцінний медіапродукт – лонгрід. Формат було обрано не випадково: саме він найкраще відповідає потребі подати велику кількість інформації в зручній, логічно структурованій, а також візуально привабливій формі. У лонгріді були поєднані різні журналістські техніки – пояснення, аналітика, кейс-стаді та інтерв'ю.

Верстка матеріалу здійснювалася з дотримання стандартів сучасної онлайн-журналістики. Було використано блокову структуру подачі – кожен тематичний підрозділ має власний заголовок, логічну завершеність і мультимедійний супровід. Інфографіка, побудована на основі реальних статистичних даних, служила інструментом пояснення складних понять: розподілу фінансування за формулою, динаміки вступної кампанії, – тоді як фотографії університетів і героїв тексту візуалізували проблематику й створювали емоційний зв'язок із читачем.

Із технічного боку для реалізації проєкту використовувалися такі інструменти:

- Good Tape – для якісного розшифрування аудіоінтерв'ю;
- PDFaId – для підписання офіційних запитів до міністерства;
- Depositphotos / Getty Images – як джерело візуального контенту;
- Google Docs – для написання лонгріду, структурування цитат і даних.

Процес редагування включав кілька етапів перевірки – стилістичної, фактологічної, логічної. Матеріал проходив вичитку двома редакторками. Особливу увагу приділяли узгодженню цитат для уникнення спотворення їхнього сенсу – усі спікери отримали можливість перевірити свої слова до публікації.

Після публікації буде здійснено моніторинг ефективності – відстежено кількість переглядів, репостів, згадок у соцмережах, реакцій представників університетської спільноти та представників влади.

Загалом за допомогою проєкту заплановано виконати не лише інформаційно-комунікативну функцію, а й вивести проблему в публічний порядок денний.

Реалізація медіапроєкту стала результатом поєднання змістовних інтерв'ю з представниками університетів і МОН, аналізу правової бази та офіційних заяв чиновників. Формат лонгріду дозволив об'єднати в одному матеріалі факти, кейси та візуалізацію, а системний підхід до його підготовки забезпечив вчасну і зручну реалізацію матеріалу.

3.3 Рекомендації щодо покращення розробки та реалізації лонгріду

Передусім, для покращення медіапроєкту доцільно розглянути можливості розширення теми. Під час підготовки лонгріду ми зіштовхнулися з проблемою обмеженої кількості джерел, малодослідженості теми та відсутності аналітичної бази. Щоб поглибити матеріал, варто залучити ширше коло освітніх експертів, а не лише представників університетів і Міністерства освіти і науки. Їхні коментарі допоможуть поглянути на проблему з різних боків і побудувати більш ґрунтовну аналітичну основу.

У подальших медіапроєктах доцільно вже на початковому етапі створити узагальнений портрет цільового читача – умовної особи з конкретними медіапривичками, запитамі та рівнем обізнаності. Це допоможе обрати релевантний стиль, складність викладу, акценти у візуалізації, а також сформувати стратегію просування. Такий підхід дозволяє писати не «для всіх», а для тих, кому справді потрібна ця інформація – наприклад, активістів малих громад, місцевих управлінців, абітурієнтів з регіонів.

Важливим кроком для розширення та поглиблення теми є відвідини університетів автором чи авторкою. Під час підготовки нашого матеріалу робота здійснювалася дистанційно, однак візит до містоутворювальних університетів дав би змогу зробити авторські фото, відчути атмосферу на місці, зафіксувати реальні умови роботи викладачів і навчання студентів, провести живі інтерв'ю. Це посилює емоційний компонент матеріалу й

допомогло би створити унікальний візуальний контент, який підвищив би залученість аудиторії.

Також можна передбачити етап тестування матеріалу на пілотній аудиторії, наприклад, серед колег, що дозволить виявити слабкі місця в логіці викладу, місцями надто складну лексику або перевантаженість окремих блоків. Залучення такої аудиторії сприяє підвищенню читацької адаптивності тексту й коригуванню тону відповідно до рівня очікувань цільової групи.

Крім того, ще одним напрямом для покращення лонгріду є розробка більшої кількості мультимедійних форматів на основі зібраних даних. Наприклад, варто розглянути можливість створення інфорграфік та візуалізацій даних до кожного розділу лонгріду. Це дозволило б зробити матеріал більш доступним, візуально привабливим і цікавим для аудиторії.

Форматні експерименти можуть включати розробку серії публікацій замість одного тексту. Це допомогло б ширше розкрити тему і глибше дослідити конкретні кейси проблематики, а ще залучити більшу кількість читачів. Наприклад, доцільним було б написання циклу матеріалів про містоутворювальні університети у різних регіонах, створення подкастів або коротких відеоінтерв'ю, які доповнюватимуть текстову частину. Лонгріди такого типу мають потенціал для тривалого життя після публікації. Тому також варто планувати можливості його актуалізації – оновлення через пів року, створення продовження.

Окремо варто наголосити на доопрацюванні редакційної та комунікаційної стратегії. З огляду на значний обсяг розшифровок і складність структурування матеріалу, доцільним було б залучення редакційного асистента «Української правди», який допомагав би розшифрувати записи, упорядковувати великі текстові масиви, залишити лише найпотрібнішу інформацію. Також важливо підвищувати ефективність комунікації з державними структурами. Підготовка запитів до міністерства потребує спеціального підходу: варто чіткіше формулювати запитання, уникати

подвійних трактувань, активніше шукати додаткові канали комунікації для уточнень. До прикладу, прямі контакти представників МОН.

Щодо роботи з аудиторією буде доречною рекомендація розробляти більш деталізовану стратегію поширення лонгріду або серії матеріалів. Окрім публікації на сайті редакції та в соціальних мережах, можна було б залучати медіа, які пишуть на освітню тематику, для колаборацій, тематичні Telegram-канали, профільні спільноти, що допомогло б охопити більше зацікавленої аудиторії, зокрема студентів, абітурієнтів, освітян.

Розширення аналітичного компоненту – ще одна важлива рекомендація. У майбутніх проєктах варто приділяти більше уваги порівнянню з міжнародними практиками, аналізу кейсів інших країн, що мають схожі виклики. Це дозволить не лише глибше зрозуміти локальні проблеми, а й запропонувати приклади рішень, які вже працюють у світі. Також доцільно розглядати можливість включення опитувань серед студентів, викладачів, випускників, мешканців міст, щоб отримати ширший спектр думок і показати багатоголосся теми.

Щодо роботи над візуальною частиною матеріалу варто рекомендувати не лише покращення власних навичок у розробці інфографік, а й залучення профільних фахівців. Наприклад, їх можна розробляти спільно з дизайнером редакції, що дозволить уникнути технічних проблем і підвищити загальну якість продукту.

Зрештою, на рівні організації роботи над проєктом рекомендовано більше уваги приділяти плануванню часових ресурсів, зокрема виділяти час на непередбачувані затримки. Наприклад, затягування відповідей на запити, технічні проблеми, погодження з редакцією. Це допоможе зменшити стресове навантаження та забезпечить гнучкість у реагуванні на виклики.

Окремий напрямок – внутрішня система зберігання та обробки матеріалів: бази контактів, таблиці з фактами, графік розшифровок, чітка хронологія подій тощо. Такі дії не видно в публікації, але вони критично

важливі для складних проєктів і полегшують як редагування, так і наступне використання зібраної інформації.

Ще одним потенційним шляхом покращення якості лонгріду є підвищення залученості автора чи авторки в тематику через системну роботу над схожими матеріалами. Створення кількох текстів на суміжні теми дозволяє не лише поглибити розуміння проблематики, а й сформувати власну базу джерел, аналітичний апарат, набір перевірених спікерів і чітке бачення структури таких матеріалів.

Відтак, удосконалення розробки та реалізації медіапроєкту в майбутньому передбачає як поглиблення змістової частини, розширення тематичних напрямів, залучення ширшого кола експертів, роботу на місцях, експериментування з форматами, так і оптимізацію внутрішніх процесів підготовки лонгріду, зовнішньої та внутрішньої комунікації, візуалізації та поширення.

Висновки до 3 розділу

У процесі реалізації медіапроєкту, присвяченого проблематиці містоутворювальних університетів, було виявлено низку як внутрішніх, так і зовнішніх перепон. До ключових проблем реалізації можна віднести обмежений доступ до якісної й структурованої офіційної інформації; складність у встановленні контактів із представниками окремих ЗВО та МОН, а також обмеженість ресурсів для повноцінної візуалізації. Крім того, варто згадати й про труднощі з адаптацією вузької проблематики до форматів, актуальних для ширшої аудиторії.

Разом із тим, проєкт підтвердив ефективність низки особливих підходів у реалізації лонгріду. Зокрема інтерв'ю, аналіз офіційних документів, порівняння кейсів та застосування елементів аналізу створили якісне змістове наповнення. Використання мультимедійного формату, адаптивної верстки та візуальних компонентів (інфографіка, фото) було спрямоване на підвищення залученості аудиторії.

З огляду на виявлені проблеми і потенціал формату, сформульовано рекомендації щодо вдосконалення лонгріду: розширити перелік джерел – залучати представників місцевого самоврядування, освітніх експертів; посилити візуальну складову – інтегрувати відео, власні фото; розширити канали поширення – розміщувати матеріал в освітніх групах, створювати партнерства з іншими тематичними медіа та організаціями, просити про розповсюдження тексту у спікерів.

ВИСНОВКИ

Отже, під час роботи над кваліфікаційним проєктом було реалізовано його мету та завдання, що дозволяє зробити такі висновки:

1. Лонгрід є ефективним засобом подачі складних, багат шарових тем, зокрема в освітній сфері, адже поєднує елементи експлейнера, аналітичної статті, інтерв'ю та сторітелінгу. Він характеризується гнучкою структурою, послідовним тематичним викладом і здатністю емоційно залучати читача. У контексті висвітлення кризових явищ у роботі містоутворювальних університетів дозволяє подати тему через занурення в контекст, історії, інфографіку та статистику.

Можливість лонгріду працювати з низкою жанрів виявилася цілком відповідною обраній темі. Саме цей формат дозволив забезпечити логічну послідовність, подати фактичну інформацію разом із живими свідченнями учасників подій і створити медіапродукт, здатний впливати на суспільну думку. Аналіз показав, що попри складність теми, її можна подати в доступній, зрозумілій і привабливій для читача формі через поєднання жанрів аналітичної статті, експлейнера, репортажу та інтерв'ю.

2. Містоутворювальні університети відіграють ключову роль у житті малих міст, однак перебувають у стані затяжної кризи, зумовленої як системними, так і зовнішніми чинниками. У межах дослідження було визначено, що статус містоутворювального мають заклади вищої освіти, розташовані в містах із населенням до 100 тисяч осіб, які є найбільшими працедавцями, культурними центрами та генераторами соціального капіталу. До таких установ належать, зокрема, університети в Ніжині, Переяславі, Острозі, Дрогобичі, Ізмаїлі та Глухові, які й стали об'єктами аналізу.

Проведені інтерв'ю з керівництвом ЗВО дозволили виявити низку типових проблем: падіння кількості абітурієнтів через демографічні чинники, конкуренція з боку університетів великих міст, кадровий дефіцит, обмежене фінансування, недостатнє врахування потреб таких закладів у державній

політиці. Усі ці чинники створюють загрозу поступового занепаду малих університетів, що, своєю чергою, загрожує деградацією самого міста, адже ЗВО часто є головним джерелом зайнятості, платником податків, освітнім і культурним осередком.

Разом із тим, під час дослідження було зафіксовано спроби протидіяти кризі: упровадження нових освітніх програм, переорієнтація на локального вступника, індивідуальні освітні траєкторії, дистанційне навчання, медійна активність, співпраця з місцевою владою. Ці приклади демонструють, що університети здатні адаптуватися за умови належної підтримки й наявності стратегічного бачення.

3. Успішна реалізація медіапроєкту стала можливою завдяки чіткому плануванню, ефективній взаємодії в команді, структурованості процесу й дотриманню редакційних вимог медіа. Під час роботи над лонгрідом було сформовано невелику, але функційно організовану команду: авторка матеріалу відповідала за пошук героїв, проведення інтерв'ю, написання тексту, редакторки – за змістове та стилістичне редагування, технічний фахівець – за коректне відображення матеріалу на платформі. Такий розподіл дозволив підтримувати високий темп роботи, уникати дублювання функцій та оперативно проходити етапи внутрішнього погодження.

Структура матеріалу передбачала тематичний поділ на три великі блоки: проблемний контекст, історії героїв (на прикладі чотирьох університетів) й аналітичні висновки. Кожен розділ було побудовано на поєднанні документальних свідчень, цитат, статистичних даних і власних спостережень. Ритміка тексту вибудовувалася завдяки чергуванню прямих мов, бекграунду та узагальнень. Особливу увагу було приділено логіці переходів між частинами, збереженню балансу між інформативністю та динамікою викладу.

Проєкт реалізовувався без окремого фінансування, що зумовило певні обмеження – зокрема, відсутність «живих зйомок» або глибшого

мультимедійного оформлення. Водночас чітке планування, зібраний фактаж, змістова насиченість і послідовність подачі дали змогу підготувати матеріал, який відповідав редакційним стандартам інтернет-медіа «Українська правда. Життя» і був схвалений для публікації.

4. Реалізований медіапроект дав змогу не лише зафіксувати кризові явища в містоутворювальних університетах, а й запропонувати можливі напрями їх подолання, засновані на практичних прикладах і журналістському аналізі. На основі зібраного фактажу, прямих свідчень керівництва університетів, дослідження регіонального контексту та загальнодержавної ситуації було сформульовано низку рішень, які можуть сприяти підтримці малих ЗВО. Серед них: запровадження додаткових форм навчання, посилення партнерств з громадами та органами місцевого самоврядування, активна медійна присутність закладів освіти, відкриття нових актуальних спеціальностей з орієнтацією на ринок праці.

Результати дослідження підтвердили, що університети в малих містах здатні демонструвати гнучкість, ініціативу та життестійкість, навіть попри системні обмеження. Успішні приклади адаптації окремих ЗВО свідчать про потенціал локального розвитку за умов підтримки – не обов'язково виключно державної, а й із боку громад, місцевого бізнесу, медіа та освітніх колаборацій.

Важливою є й роль журналістики: саме завдяки лонгріду вдалося вивести на загальнонаціональний рівень тему, яка до цього залишалася майже непомітною в публічному дискурсі. Медіа можуть виконувати не лише інформаційну, а й просвітницьку функцію, виступаючи як посередники між локальними ініціативами та широкою аудиторією.

У такий спосіб медіапроект виконав не лише дослідницьке, а й суспільне завдання – зафіксував ситуацію на перетині освітньої, соціальної та медійної площин, запропонував можливі шляхи вирішення і створив приклад

журналістського матеріалу, що поєднує глибину, фактичність і соціальну значущість.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Стратегія розвитку вищої освіти України 2022-2032 роки. *Міністерство освіти і науки України*, 2022. 25 с. URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/news/2022/04/15/VO.plan.2022-2032/Stratehiya.rozv.VO-23.02.22.pdf> (дата звернення: 23.04.2025).
2. Бутиріна М., Темченко Л. Новітні дидактичні засоби в медіаосвіті (на прикладі мультимедійного лонгріду). *Communications and Communicative Technologies. Bun.* 22, 2022. 201 с.
3. Війна та освіта. 2 роки повномасштабного вторгнення. Бриф за результатами дослідження. *SaVED*. Київ, 2024. 33 с.
4. Ковтун Д. В. Лонгрід: добірка журналістських матеріалів. Робота на здобуття кваліфікаційного ступеня бакалавр. СумДУ. Суми, 2021. 14 с.
5. Кондіус О. В. Життєвий цикл проекту / Етапи розробки та реалізації проекту. Луцький національний технічний університет. Луцьк, 2023. 10 с.
6. Копчак Ю. С., Лобунець Т. В., Луковський Р. І. SWOT-аналіз як важливий інструмент у розробці стратегії бізнесу. *Економіка та суспільство. Bun.* 61, 2024.
7. Кремень В. Г. Модернізація мережі, укрупнення закладів вищої освіти. Ключове завдання стратегії розвитку вищої освіти в Україні на 2022-2032 роки. *Вісник Національної академії правових наук України*, 6(2), 2024. 3 с.
8. Кремень В. Г., Луговий В. І., Саух П. Ю. Мережа державних закладів вищої освіти України: аналітичний огляд конкурентоспроможності. *Вісник Національної академії правових наук України*, 4(1). 2022. 4 с.
9. Ліченко А. Д. Варіативність тлумачення терміна «журналістика даних» у сучасних медіадослідженнях. *Теорія та історія соціальних комунікацій*. Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука, 2020. 138 с.

- 10.Мамотенко Д. Ю., Сапа Н. В. Управління проектами. Навчально-методичний посібник для студентів галузі знань 0306 «Менеджмент і адміністрування». Запорізька політехніка. Запоріжжя, 2013.
- 11.Мацишина І. Структура мультимедійного сторітелінгу (на прикладі лонгріду). Кросмедіа: контент, технології, перспективи / за ред. В. Шевченко; Ін-т журналістики Київського нац. ун-ту імені Тараса Шевченка. Київ, 2017. 234 с.
- 12.Музика Т. А. Лонгрід як новий метод контентного представлення в медіях: кваліфікаційна (бакалаврська) робота спеціальності 061 «Журналістика». Галицький фаховий коледж імені В'ячеслава Чорновола, Тернопіль, 2017. 12 с.
- 13.Суворов В. П. Координація як механізм реалізації концепції багаторівневого управління в Україні. Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія «Соціальні комунікації». Харків, 2023. 54 с.
- 14.Харитоненко О. І. Сторітелінг як жанр, наратив і засіб архітектоніки в журналістиці: зміст, різновиди, сучасні інтерпретації. Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова, 2018. 245 с.
- 15.Харитоненко О. І. Сучасні українські лонгріди як територія творчого пошуку журналістів. Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова, 2019. 30 с.
- 16.Шашенко С. Комунікаційні аспекти сучасних мультимедійних лонгвідів: українська практика. *Мережеві видання Internet Publications*. Київ, 2019. 197 с.
- 17.Шляга О. В., Ніколаєв С. В. Сучасні концепції життєвого циклу проекту. Запорізька державна інженерна академія. 2021.
- 18.7 проблем в освіті, які не вирішилися у 2024 році. *Українська правда. Життя*. URL:

- <https://life.pravda.com.ua/society/7-problems-in-education-that-did-not-resolve-in-2024-305828/> (дата звернення: 15.05.2025).
19. Відбулося засідання Співки ректорів ЗВО. *Міністерство освіти і науки України*. URL: <https://mon.gov.ua/news/vidbulosya-zasidannya-spilki-rektoriv-zvo> (дата звернення: 20.04.2025).
20. Відкладена ліквідація чи другий шанс: що відбувається з єдиним вишем з Криму, який хотіли приєднати до Могилянки. *Українська правда. Життя*. URL: <https://life.pravda.com.ua/society/vidkladena-likvidaciya-chi-drugiy-shans-s-hcho-vidbuvayetsya-z-yedinim-vishem-z-krimu-yakiy-hotili-priyednati-do-mogilyanki-300272/> (дата звернення: 01.06.2025).
21. Військова освіта під час війни: що не так із підготовкою офіцерів. *Громадське*. URL: <https://hromadske.ua/suspilstvo/242050-viyskova-osvita-pid-chas-viyny-shcho-ne-tak-iz-pidhotovkoiu-ofitseriv> (дата звернення: 25.04.2025).
22. Винницький М. Формула розподілу бюджету: як університети отримуватимуть державне фінансування. *Українська правда. Життя*. URL: <https://life.pravda.com.ua/columns/formula-rozpodilu-byudzhetu-yak-universiteti-otrimuvatimut-derzhavne-finansuvannya-301444/> (дата звернення: 12.03.2025).
23. «За рік укрупнити 10 університетів – це безпрецедентно»: Винницький про реформи та проблеми у вищій освіті. *Українська правда. Життя*. URL: <https://life.pravda.com.ua/society/ukrupnennya-vishiv-vinnickiy-rozpoviv-pro-reformi-mon-u-vishchiy-osviti-308511/> (дата звернення: 06.06.2025).
24. Дні науки. 12 – 16 травня 2025 р. XXX наукова викладацько-студентська конференція. *Національний університет «Острозька академія»*. 2025. 39 с. URL:

- https://www.oa.edu.ua/assets/files/news/2025/science_days_program.pdf
(дата звернення: 18.05.2025).
25. Дрогобицький педуніверситет – серед 100 вишів України, найбільш популярних серед вступників. *Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка*. URL: <https://dspu.edu.ua/news/drogobyckyj-peduniversytet-sered-100-vyshiv-ukrayiny-najbilsh-populyarnyh-sered-vstupnykiv/> (дата звернення: 03.04.2025).
26. Методика планування, реалізації та документування кваліфікаційних медійних проєктів. *Національний університет «Острозька академія»*, Навчально-науковий інститут соціально-гуманітарного менеджменту, Кафедра журналістики та PR-менеджменту, Лабораторія журналістської майстерності. URL: <https://docs.google.com/document/d/1qV8VmDYsGChwnI17WaQDN3XwU4WvUUMa/edit?tab=t.0> (дата звернення: 22.03.2025).
27. Методи та канали зв'язку в плані комунікацій проєкту. *Foxminded*. URL: <https://foxminded.ua/plan-komunikatsii-proiektu/> (дата звернення: 28.03.2025).
28. Михайло Винницький: У вищій освіті триває інтенсивна трансформація. *ZN.UA*. URL: <https://zn.ua/ukr/EDUCATION/mikhajlo-vinnitskij-u-vishchij-osviti-trivaje-intensivna-transformatsija.html> (дата звернення: 16.04.2025).
29. Напівструктуровані інтерв'ю в якісних дослідженнях. *Mind the Graph*. URL: <https://mindthegraph.com/blog/uk/polumarshiyovani-intervyu-u-yakisnomu-doslidzhenni/> (дата звернення: 05.05.2025).
30. Операція «диплом». Чи спрацювала антиухилянська освітня політика МОН? Інфографіка *Українська правда. Життя*. URL: <https://life.pravda.com.ua/society/antiuhilyantska-politika-mon-shchodo-visliv-spracyuvala-vidpovid-ye-u-statistici-306112/> (дата звернення: 02.06.2025).

31. Оптимізація мережі ЗВО: за яким сценарієм? *Світ КІІІ*. 2025. URL: <https://svit.kpi.ua/2024/02/22/> (дата звернення: 27.05.2025).
32. Освіта під час війни: як школи втрачають учнів, а університети — вступників. *ZN.UA*. URL: <https://zn.ua/ukr/EDUCATION/osvita-pid-chas-vijni-jak-shkoli-vtrachajut-u-chniv-a-universiteti-vstupnikiv.html> (дата звернення: 14.05.2025).
33. Переходимо у діджитал, читаємо телеграм: компанія Kantar дослідила, як в Україні використовують медіа. *Detector Media*. URL: <https://detector.media/infospace/article/218057/2023-10-13-perekhodymo-u-dydzhital-chytaemo-telegram-kompaniya-kantar-doslidylya-yak-v-ukraini-v-ykorystovuyut-media/> (дата звернення: 19.04.2025).
34. Підбито остаточні підсумки вступної кампанії 2024: Львівська політехніка — найпопулярніший ЗВО. *Національний університет «Львівська політехніка»*. URL: <https://lpnu.ua/news/pidbyto-ostatochni-pidsumky-vstupnoi-kampanii-2024-lvivska-politekhnika-naipopuliarnishyi-zvo> (дата звернення: 17.03.2025).
35. Планування проєкту: інструмент діаграми Ганта. *З країни в Україну, YouTube*. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=95Rcv3f4TvU> (дата звернення: 23.05.2025).
36. Про експерименти з вишами, НУШ і відмову від ступеня. Інтерв'ю з Оксеном Лісовим. *Українська правда. Життя*. URL: <https://life.pravda.com.ua/society/nush-eksperimenti-z-vishami-i-zaklik-do-studentiv-interv-yu-z-ministrom-osviti-300747/> (дата звернення: 08.04.2025).
37. Проєктний менеджмент. Структуризація проєкту. *Національний університет «Острозька академія»*. URL: https://www.oa.edu.ua/download/Lektsija_5.doc (дата звернення: 11.05.2025).
38. Редактор Focus.ua: чому жанр лонгріду скомпрометовано. *Detector Media*. URL:

- <https://ms.detector.media/maister-klas/post/17701/2016-10-25-redaktor-focu-sua-chomu-zhanr-longridu-skomprometovano/> (дата звернення: 29.05.2025).
39. Рейтинг університетів України «Топ-200 Україна 2024». *Євроосвіта*. URL: <https://euroosvita.net/index.php/?category=1&id=8252> (дата звернення: 04.04.2025).
40. Релокація навчальних закладів: як прижитися на новому місці. *Укрінформ*. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3720701-relokacia-navcalnih-zakladiv-ak-prizitisa-na-novomu-misci.html> (дата звернення: 21.03.2025).
41. Розподіл видатків державного бюджету між закладами вищої освіти державної форми власності, що належать до сфери управління МОН. Міністерство освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/news/2024/04/30/Infografika-3-04.2024.pdf> (дата звернення: 07.05.2025).
42. Стан вищої освіти в Україні: думки фахівців. *Український Тиждень*. URL: <https://tyzhden.ua/stan-vyshchoi-osvity-v-ukraini-dumky-fakhivtsiv/> (дата звернення: 26.04.2025).
43. Структура розбиття робіт (Work Breakdown Structure - WBS). *Махут Зосим*. URL: <https://www.maxzosim.com/struktura-rozbittia-robit/> (дата звернення: 13.04.2025).
44. У чужих стінах: як долають проблеми переміщені університети. *Speka.media*. URL: <https://speka.media/spilnota/u-cuzix-stinax-yak-dolayut-problemi-peremishheni-universiteti-py1kjp> (дата звернення: 09.05.2025).
45. НАУ, Каразіна – який наступний? У МОН досі не затвердили план реорганізації вишів. *Українська правда. Життя*. URL: <https://life.pravda.com.ua/society/chi-vidomo-yaki-vishi-ob-yednayut-u-2025-roci-306357/> (дата звернення: 03.06.2025).

46. Як триває модернізація мережі закладів вищої освіти. *Міністерство освіти і науки України*. URL: <https://mon.gov.ua/news/yak-tryvaie-modernizatsiia-merezhi-zakladiv-vyshehoi-osvity>? (дата звернення: 30.05.2025).
47. Define Resource Breakdown Structure (RBS). *Project team blog*. URL: <https://www.projectteamblog.com/index.php/define-resource-breakdown-structure-rbs/> (дата звернення: 10.04.2025).
48. How to Create Work Breakdown Structure (WBS) Using Standard Division of Work. *Planning Engineer*. URL: <https://planningengineer.net/how-to-create-work-breakdown-structure-wbs-using-standard-division-of-work/> (дата звернення: 24.03.2025).
49. How to engage readers with digital longform journalism. *American Press Institute*. URL: <https://americanpressinstitute.org/engaging-longform-journalism/> (дата звернення: 01.05.2025).
50. Provotar N., Shchuryk K. City-forming role of universities: impact on the socio-economic and spatial development of cities. *ResearchGate*. https://www.researchgate.net/publication/378051252_CITY-FORMING_ROLE_OF_UNIVERSITIES_IMPACT_ON_THE_SOCIO-ECONOMIC_AND_SPATIAL_DEVELOPMENT_OF_CITIES (дата звернення: 20.05.2025).
51. Ukraine Improving Higher Education for Results Project. *Ministry of Education and Science of Ukraine*. URL: <https://mon.gov.ua/en/ministry/activity/international-cooperation/cooperation-with-international-organizations/world-bank/ukraine-improving-higher-education-for-results-project> (дата звернення: 16.05.2025).